

БАНК АХБОРОТНОМАСИ

ISSN 2010-6602

БАНК ХОДИМЛАРИ ВА ТАДБИРКОРЛАРИНИНГ ҲАФТАЛИК НАШРИ

ГАЗЕТА 1995 ЙИЛ ЯНВАРДАН БОШЛАБ НАШР ЭТИЛМОҚДА

№ 13 (1244)

2020 ЙИЛ 26 МАРТ

ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚИГА НАВРЎЗ ТАБРИГИ

Азиз ватандошлар!

Муҳтарам отахон ва онахонлар, мунис опа-сингиллар, қадрли ака-укалар!

Халқимизнинг келажаги, ишончи ва таянчи бўлган навқирон ёшлар!

Авваламбор, барчангизни, кўп миллатли бутун халқимизни жонажон Ўзбекистонимизга кириб келган Наврўзи олам билан чин қалбимдан самимий табриклаб, юксак ҳурмат ва эҳтиромимни, энг эзгу тилакларимни изҳор этаман.

Ҳурматли дўстлар!

Ҳаммамиз яхши биламиз, **Наврўз тинчликни, сиҳат-саломатликни қадрлаб, асраб-авайлаб яшашга даъват этади.**

Тинчлик ва соғлиқни асрасак, қолган нарсаларга албатта эришамиз. Лекин ҳозирги глобал дунёда бу жуда мураккаб вазифа бўлиб қолаётганини барчамиз қуриб-билиб турибмиз.

“Йил йилга ўхшамайди”, деган гап бежиз айтилмаган. Ҳаёт ҳеч қачон бир текис кечмайди. Ҳаёт бор экан, синов бор, қийинчилик бор.

Бу ҳақиқатни шу кунларда янада чуқур ҳис этмоқдамиз. Бугун коронавирус инфекцияси деган жиддий бир хавфга дуч келдик. Давлатимиз, ҳукуватимиз бу хатарни тезроқ бартараф этиш учун барча зарур чораларни кўрмоқда.

Гўзал диёримизда яшаётган, миллати, тили ва динидан қатъи назар, барча юртдошларимиз янада жипслашиб, ҳар томонлама тартиб-интизомни сақлаган ҳолда, юксак онглилик ва масъулият кўрсатиб, мўътабар кексаларимизнинг дуои фотиҳалари билан бу синовдан эсон-омон ўтамиз, деб ишонаман.

Вужудга келган мураккаб шароитни ҳисобга олиб, бу йилги Наврўз байрамида оммавий тадбирлар ўтказишни тўхтатдик.

Фурсатдан фойдаланиб, вазиятни тўғри тушуниб, кўрилатган чора-тадбирларни қўллаб-қувватлаётгани учун халқимизга яна бир бор раҳмат айтаман.

Насиб этса, тез орада бу ташвишли кунлар ортада қолади. Бундай сайил-томошаларни, тўю тантаналарни эл-юртимиз билан биргаликда ҳали кўп-кўп ўтказамиз.

Азиз ва қадрли ватандошларим!

Мавжуд қийинчилик ва синовларга қарамасдан, ҳаёт давом этади. Бу йил Наврўз айёми хонадонларда, оилавий давраларда кенг нишонланмоқда.

Бугун миришкор деҳқон ва фермерларимиз катта умид билан ерга уруғ қадамоқда. Хўдуд ва минтақаларимизда “**Дарахт экиб, боғ яратамиз, юртимизни янада обод қиламиз**”, деган эзгу мақсадда миллионлаб кўчатлар экилмоқда.

Мана шу хосиятли кунда барчамиз йилмиз кутлуг келсин, деҳқонларимизнинг бахтини, омадини берсин, ҳосилимиз мўл бўлсин, деб ният қиламиз.

Узоқ-яқиндаги мамлакатлар халқларини, Ўзбекистоннинг барча хорижий дўст ва ҳамкорларини шарқона янги йил – Наврўз айёми билан кутлаб, уларга самимий истакларимизни изҳор этамиз.

Азиз ва қадрли ватандошларим!

Илоҳим, дилимиздаги барча олижаноб оруз-интилишларимиз рўёбга чиқсин!

Юртимиз тинч, халқимиз омон бўлсин!

Яратганининг ўзи ҳаммамизни паноҳида асрасин!

Наврўзи олам барчамизга муборак бўлсин!

Шавкат МИРЗИЁЕВ,
Ўзбекистон Республикаси Президенти
ЎЗА

МОЛИЯ ВАЗИРИ СОҲАДА КОРОНАВИРУС ПАНДЕМИЯСИ ТАЪСИРИНИ ЮМШАТИШ ЧОРАЛАРИНИ КЎРМОҚДА

Коронавирус пандемияси ҳамжиҳатлигимизни, сабру бардошимизни яна бир бор синовдан ўтказмоқда.

Касалликнинг олдини олиш борасида Президентимиз Шавкат Мирзиёев кўраётган чора-тадбирлар эса бизга янги куч, ишонч бермоқда. Кўни кеча давлатимиз раҳбари раислигида коронавирус пандемиясининг аҳоли турмуш даражаси ва иқтисодиёт тармоқларига салбий таъсирини юмшатиш масалаларига бағишланган видеоселектор йиғилишида алоҳида топшириқлар берилди.

Йиғилишда давлатимиз раҳбари бугунги шароитда sanoat корхоналари, тадбиркорлар ва экспортёрлар биздан аниқ ва самарали чоралар кутмоқда. Шу боис иқтисодиётда ҳисоб-китоб қилинаётган йўқотишлар ўрнини қоплаш учун захира яратиш ва макроиқтисодий барқарорликни таъминлаш ҳукуватнинг асосий вазифаси бўлиши зарур эканини таъкидлади.

Бу борадаги ишларни самарали ташкил этиш мақсадида Президентимиз “Коронавирус пандемияси ва глобал инқироз ҳолатларининг иқтисодиёт тармоқларига салбий таъсирини юмшатиш бўйича биринчи навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида”ги фармонга имзо чекиди.

Фармонга биноан Ўзбекистон Республикаси Молия вазирлиги ҳузурида юридик шахс ташкил этмаган ҳолда, 10 триллион сўм миқдоридagi Инқирозга қарши курашиш жамғармаси ташкил этилади.

Молия вазирлиги учун биринчи топшириқ, мана шу 10 триллион сўм жамғарма ресурсларини тезда шакллантириш.

Бу қисман давлат бюджети маблағлари ҳисобидан амалга оширилади ва халқаро молия институтларининг имтиёзли кредитлари, қонун билан тақиқланмаган бошқа манбалар жалб этилади. Бу йўналишда халқаро молия ташкилотлари билан музокара-ларини бошлаганмиз.

Тимур ИШМЕТОВ,
Ўзбекистон Республикаси
Молия вазирлиги
ЎЗА

КЎҚОНЛИКЛАР УЧУН ЯНА БИР МАРКАЗ ОЧИЛДИ

Яқинда Фарғона вилояти Кўқон шаҳрида “Ипак Йўли” банкининг навбатдаги Банк хизматлари маркази очилди.

Очилиш маросимида “Ипак Йўли” банки бошқаруви раисининг ўринбосари М.А.Авазов, “Нуроний” жамғармасининг Кўқон шаҳар бўлими раиси М.Ж.Абдуллаев, шунингдек, бир қатор маҳалла фаоллари ва банк мижозлари иштирок этди.

Янги марказда мижозлар учун кенг кўламли молия хизматлари тақдим этилади. Хусусан, жисмоний шахслар халқаро пул ва банк ўтказмаларини амалга ошириш, коммунал тўловлар ва бошқа тўловларни тўлаш, UzCard ва Himo пластик карта-

ларини очиш ва хизмат кўрсатиш, шунингдек, VISA ва UnionPay халқаро карталарини очиш, маълумотнома ва банк ҳисобварақларини олиш, миллий ва хорижий валюталарда омонатлар очиш, истеъмом ва автокредитлар, микроқарзлар, шунингдек экспорт-кредитлар олиш имкониятига эга бўладилар.

Юридик шахсларга банк ҳисобварақларини очиш ва юритиш, Интернет-банкнинг, мобил банкнинг ва СМС-банкнинг, савдо терминалларига хизмат кўрсатиш, корпоратив карталар, интернет-эквайринг ва турли хил кредитлар бериш каби хизматлар кўрсатилади.

Банк Ахборот хизмати

ПРЕЗИДЕНТ КОРОНАВИРУС БИЛАН БОҒЛИҚ ВАЗИЯТ БЎЙИЧА ХАЛҚҚА МУРОЖААТ ҚИЛДИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Шавкат Мирзиёев 18 март куни маҳалла ва оила масалаларига бағишланган видеоселектор йиғилишининг бошида коронавирус муаммосига тўхталиб ўтди.

Бугунги кунга келиб ушбу хавфли инфекция 160 дан ортиқ мамлакатда тарқалди. Дунё миқёсда касалланганлар сони 190 минг нафарга етди, 7,5 минг ўлим ҳолати қайд этилди, 81 мингдан зиёд бемор тузалди. Эпидемия кенг ёйилиб кетгани сабабли Жаҳон соғлиқни сақлаш ташкили уни пандемия деб эълон қилди.

Минг афсуски, бу юқумли хасталик мамлакатимизни ҳам четлаб ўтмади. Бугунги кунда юртимизда унга чалинган беморлар сони 15 нафарга етди.

Бу вазият олдиндан тўғри баҳолалиб, Президентимиз топшириғига мувофиқ Республика махсус комиссияси тузилган эди. Шу боис, Ўзбекистонга касалликнинг оммавий кириб келиши ва кенг тарқалишининг олди олинди.

Ҳозирда 6 мингга яқин киши карантинга опинган. Одамлар гавжум жойларда оммавий тадбирлар чекланган. 16 мартдан бошлаб барча таълим даргоҳларида таътил эълон қилинди. 80 минг талаба марказлашган ҳолда уйларида жўнатилди.

Ҳар бир ҳудудда ҳокимлар раҳбарлигида махсус штаблар ташкил этилган. Эпидемиологик вазият бўйича ҳар соатлик ва кунлик маълумот таҳлил қилиниб, тезкор чоралар кўрилувчи.

Тиббиёт муассасалари фавқулодда иш режими-га ўтказилди. Сихаттоҳ ва оромгоҳлар карантин муассасалари сифатида маслаштирилди. Тиббиёт масканлари дори-дармон, ҳимоя ва диагностика воситалари билан етарли даражада таъминланди. Бунинг учун бюджетдан зарур маблағлар ажратилди.

Хориждаги юртдошларимиз чартер авиарейслари орқали Ватанимизга қайтарилмоқда. Чегараларда ҳаракат чекланди, аммо транспортда юк ташини тўхтатилгани йўқ. Мамлакатимизга қўллаб-қувватлаш ва маҳаллий юк ташувчилар кирмоқда ҳамда чиқиб кетмоқда.

Президент Шавкат Мирзиёев вазият тўлиқ назорат остида эканини алоҳида таъкидлаб, халқимизга мурожаат қилди.

– Бу ҳаётнинг кўп оғир синовларини ва яхши-ёмон кунларини бошидан кечирган

халқимиз ҳаммасини тўғри тушуниб, масалага онгли ёндашмоқда. Муфтият раҳбарлигида диний уламолар юртимизга тинчлик-хотиржамлик, беморларга шифо тилаб, дуои фотиҳалар қилишмоқда. Миллати, тили ва динидан қатъи назар, ҳаммамиз якдилмиз ва, ишонамизки, бу қийинчиликлар, албатта, ўтиб кетади.

Бунинг учун биринчи навбатда шифокорлар тавсияларига амал қилиб, шахсий гигиена ва санитария қоидаларига ҳар биримиз ўз оиламиз, болаларимиз билан уйимизда, ишхонамизда ва борадиган жойларимизда қатъий амал қилишимиз зарур. Касалликни яширмасдан, ўз вақтида мурожаат қилиш унинг олдини олишда энг самарали чорадир.

Иккинчидан, озиқ-овқат ва бошқа кундалик истеъмол маҳсулотларининг нархи ошиб кетмаслиги учун барча чоралар кўрилувчи. Давлат солиқ кўмитаси, Бош прокуратура ҳузуридаги департамент бу борадаги ишларни кучайтириши керак.

Мамлакатимизда етарли даражада захира мавжуд, хавотир ёки ваҳимага тушишга ҳеч қандай асос йўқ. Аммо кўпга келган бу балога қарши ҳаммамиз биргаликда, бир ёқадан бош чиқариб ҳаракат қилишимиз лозим.

Барча давлат тузилмалари ва нодавлат ташкилотлар, муҳтарам нурунийларимиз, маҳалла ва хотин-қизлар, ёшлар бирлашмалари фаоллари оммавий ахборот воситалари орқали ҳолис ва ҳаққоний, кенг тушунтириш ишларини кучайтиришига ишонаман.

Учинчидан, мажбурий таътил лойиҳада фарзандларимиз ўқув машғулотларини давом эттиришлари учун Ўзбекистон миллий телерадиокомпанияси

билан биргаликда видеодарслар туркуми йўлга қўйилди.

Телерадиоканалларимиз ёшларнинг бўш вақтини мазмунли ўтказиш учун тарихимиз, бой маданиятимизга оид кўрсатув ва эшиттиришлар, ёшларимиз учун фойдали ва қизиқарли бадий дастурлар, кинофильмларни кўпайтириши лозим.

Ҳурматли ота-оналаримиз ўз фарзандларини жаҳон ва миллий адабиётимизнинг энг ёрқин намуналари билан таъиништиришга ҳаракат қилсалар айни муддао бўларди.

Яна бир муҳим масалага эътиборингизни қаратмоқчиман. Ҳозирги вазиятда айрим масъулиятсиз, ҳақиқий ҳолатдан беҳабар ва ўзини “пиар қилиш”ни яхши кўрадиган одамлар турли миш-миш ва уйдирмаларни тарқатишга уринади.

Шу муносабат билан жамоатчилигимиздан илтимос қиламан: саросима ёки ваҳима кайфиятига берилмаслик керак. Матбуот ва ижтимоий тармоқларда нотўғри, асосланмаган маълумотларни тарқатишга йўл қўймаслигимиз зарур. Бу масалани ҳуқуқ-тартибот идоралари ҳам алоҳида назоратта олиши лозим.

Азиз ватандошлар! Коронавирус пандемиясининг бутун дунё мамлакатларини қатори бизнинг ҳам иқтисодийимизга салбий таъсири бўлиши табиий.

Сўнги икки ҳафтада жаҳон бозоридан нефтнинг нархи (бир баррель 60 доллардан қарий 30 долларга) кескин пасайиб кетгани оқибатида газ экспортимиз тушумлари қисқариши мумкин.

Хориждаги асосий савдо ҳамкорларимизнинг миллий валюталари қадрсизланиши республикамизга ҳам, албатта, валюта тушумини камайтиради.

Хорижий туристлар сони ва тушум миқдори камайиши мумкин. Булар, табиийки, ялпи ички маҳсулот ва экспорт ҳажмига таъсир қилмасдан қолмайди.

Менинг топшириғимга мувофиқ, Махсус ишчи гуруҳ туризм, транспорт, фармацевтика ва энгил санаят каби соҳаларга солиқ таътиллари бериш, кредитларни қайтариш муддатини кечиктириш, кечиктирилган ташқи қарздорлик учун жарима қўлламаслик тартибини жорий қилиш чораларини кўрмоқда.

Ҳукумат қийин аҳволга тушиши мумкин бўлган соҳа ва тармоқларни, йирик корхоналарни қўллаб-қувватлаш бўйича алоҳида чора-тадбирлар дастурини ишлаб чиқиш, амалга ошириши зарур.

Бу жараёнда, аввало, молия ва хомашё бозоридан беқарорлик юзага келишига йўл қўймаслик лозим.

Иккинчидан, молиявий барқарорликни сақлаш ҳамда бозорларда нарх-навонинг ўсишини олдини олиш зарур.

Учинчидан, иқтисодий-ётимизнинг базавий ва ҳал қилувчи тармоқлари узлуксиз ишлашини сақлаб қолиш керак.

Бунинг учун ҳар бир тармоқ, корхона ва ҳудуд кесимида манзилли ва аниқ тадбирларни амалга ошириш лозим бўлади.

Тўртинчидан, марказдан ҳудудий бюджетларни ва аҳолимизни қўллаб-қувватлаш асосий вазифаларимиз бўлиши шарт.

Бутун халқимиз аниқ билиши керак биз коронавирусга қарши кураш фаолиятини ошқоралик тамойиллари асосида олиб бораёмиз.

Жаҳон жамоатчилигини ҳам, халқимизни ҳам вақтида хабардор этиб бораёмиз. Керакли чораларни янада кучайтираёмиз.

Бугун мен икки қўшни давлат – Қозоғистон ва Туркманистон раҳбарлари Қасим-Жомарт Тоқоев ҳамда Гурбангули Бердимухамедов билан телефон орқали мулоқот қилиб, бу борадаги ўзаро ҳамкорлик, бир-биримизни қўллаб-қувватлаш борасидаги барча масалаларни келишиб олдик.

Кўпни кўрган халқимиз янада жипслашиб, аҳил ва ҳамжихат бўлиб, бу мураккаб синовларни ҳам энгил ўтади, деб ишонаман.

Яна бир муҳим масалага барча мутасаддиларнинг эътиборини қаратмоқчиман.

Сўнги йилларда санитария-эпидемиология масаласига жиддий аҳамият бермоқдамиз. Ҳозирда юртимизда 2 та республика даражасидаги шифохона, 14 та вилоят юқумли касалликлар шифохоналари, 216 та ҳудудий санитария-эпидемиология муассасалари фаолият кўрсатмоқда.

Бироқ, кейинги 25 йил давомида умуман эътибор бермаганимиз учун аксариятнинг моддий-техник базаси, айнақса, лабораторияси, тиббий анжом ва жиҳозлари ачинарли ҳолатга келиб қолгани ҳам айни ҳақиқатдир.

Шу сабабли, бугунги кунда республика санитария-эпидемиология хизматини тубдан ислоҳ қилиш ва фаолияти самарадорлигини ошириш бўйича ишчи гуруҳ томонидан алоҳида қарор лойиҳаси тайёрланмоқда.

Мажкур хизматнинг асосий фаолияти тиббий ва санитар барқарорлик, жамоат саломатлигини таъминлаш, касалликлар профилактикаси ва соғлом турмуш тарзини ташкил этишга қаратилади.

Бунинг учун вилоят ҳокимлари жойлардаги санитария-эпидемиология муассасаларини бирма-бир айланиб, лаборатория-диагностика, тиббий восита ва жиҳозлар билан таъминланганлик даражаси, кадрлар салоҳияти, ойлик маоши каби муаммоларни чуқур ўрганиши зарур.

Ички молиявий имкониятлар асосида уларни йил охирига қадар бартаараф этиш, захиралар шакллантириш бўйича алоҳида дастурлар ишлаб чиқиш, бажариш лозим.

Бош вазир республика даражасидаги ва Тошкент шаҳридаги муассасаларни бирма-бир жойига чиқиб ўрганиш ва зарур чора-тадбирлар қабул қилиниши ҳамда ижроси учун шахсан масъул бўлади.

Асосий масала – моддий-техник базани мустаҳкамлаш, кадрларни ўқитиш, илм-фанни ривожлантириш, аҳоли саломатлигини учун маблағни аямаслигимиз зарур.

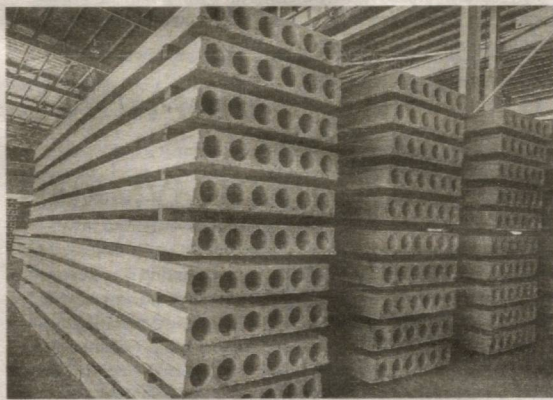
**TURON
BANK**

**“ТУРОНБАНК” ҚУРИЛИШ
МАТЕРИАЛЛАРИ БОЗОРИ
РИВОЖИГА ҲИССА ҚЎШМОҚДА**

Ҳар сафар жаҳоннинг энг ривожланган АҚШ, Россия, Хитой, Германия, Буюк Британия, Франция, Япония каби давлатлари ҳақида сўз кетганда, уларнинг иқтисодий қудрати ақл бовар қилмас даражада эканлигини кўпчилик таъкидлайди. Тараққиётнинг энг сўнгги янгилликлари, янги авлод технологиялари, интеллектнинг ўсиши, умуман барча – барча ноу-хаулар муаллифлари номи мазкур мамлакатлар билан боғланади.

Хўш, бунинг сабаби нимада? Улар қўллаган модел ёки принциплар қандай? Ушбу саволларга бугун мамлакатимизда олиб борилган экспортлар замирида жавоб бериш мумкин.

Энг аввало, саноатнинг барча турларини маҳаллийлаштириш, ташқи бозорлар билан ҳамкорлик муносабатларини мустаҳкамлаш, импорт қилувчи давлатдан экспортёрга айланиш, кичик бизнес ва хусусий тадбиркорликни қўллаб – қувватлаш, ишбилармонлар сафини янада кўпайтириш энг муҳим масалалардан биридир.

Давлатимиз раҳбари ҳам айти шу жиҳатларга эътибор қаратган ҳолда ҳар бир соҳа, тармоқ, йўналишда изчил ўзгаришларни олиб бормоқдалар. Назар солинг, сўнгги бир неча йил давомида ўз бизнесини йўлга қўйиб, йирик брендлар қаторига қўшилган корхоналар сони бир неча баробарга ошди, аввал импорт қилинган товарларнинг маҳаллийлаштирилиши натижасида уларнинг хорижий мамлакатларга экспорти 2018 йилга нисбатан 3,9 млрд. АҚШ долларига ёки 15% га ўсди ва 17,9 млрд. АҚШ долларини ташкил этди. Биргина ўтган 2019 йил давомида 2 700 та янги корхона экспорт фаолиятига жалб қилиниб,

улар ҳисобига 1 млрд. АҚШ долларидан ортиқ қўшимча экспорт амалга оширилди. Бундан ташқари, 42 та мамлакат бозорларига 206 та янги турдаги маҳсулотлар экспорти ўзлаштирилди. Аҳамиятлиси, уларнинг орасида қурилиш материаллари ҳам бор.

Олий раҳбарнинг ташаббус ва эзгу ғоялари билан бугун мамлакатимизнинг барча шаҳар ва туманларида кенг қўламдаги қурилиш-бунёдкорлик, яратувчанлик ишлари жадаллик билан олиб борилмоқда. Табиийки, қурилиш қанчалик кўпайса, бинокорлик ашёларига талаб ҳам шунчалик ортади. Ушбу

плиталар ва бетон ишлаб чиқарилади. Банкнинг молиявий кўмаги эвазига Хитой давлатидан шу турдаги маҳсулотларни тайёрлашга мўлжалланган, сўнгги русумдаги технологиялар олиб келиниб ўрнатилди. Ҳозирда улар тўлиқ қувват билан ишламоқда.

– “Туронбанк” билан йўлга қўйган ҳамкорлигимиз ишимизнинг унумига хизмат қилди. Уларнинг молиявий кўмагида ишлаб чиқариш ҳажимизини бир неча баробарга оширдик. Айни вақтда корхонамизда суткасига 20 мингта гишт ва соатиға 20 куб бетон маҳсулоти тайёрланмоқда. Ҳозирга қадар 20 га яқин янги иш ўринлари яратилди, – дейди “Golden premium build” МЧК раҳбари Максим Алексей.

“Усаноатқурилиш материаллари” уюшмаси маълумотларга кўра, ўтган 2019 йилда тармоқда 16,8 трлн. сўмлик маҳсулотлар ишлаб чиқарилган бўлиб, ўсиш 2018 йилга (12,9 трлн. сўм) нисбатан 117,4 фоизни ташкил этган. Шунингдек, 140 млн. АҚШ долларини қурилиш материаллари экспорт қилиниб, белгиланган режа (95 млн. АҚШ долларини) 147 фоизга бажарилган. Ўтган йилга нисбатан эса экспорт ҳажми 173,9 фоизга оширилган (80,4 млн. АҚШ долларини). Экспорт географияси анъанавий Қозоғистон, Қирғизистон, Тожикистон, Туркменистон давлатларидан ташқари, Озарбайжон, Афғонистон, Россия, Туркия ва Хитой давлатлари ҳисобига кенгайтирилди.

Шу каби ижобий ўзгаришлар фониди “Туронбанк” томонидан ишбилармонларга яратиб берилган имкониятларнинг ўрни аҳамиятлидир. Зеро, ажратилаётган кредитларнинг замирида халқ фаровонлиги ва юрт ривожига каби эзгу ниётлар мужассамдир.

Банк Ахборот хизмати

СОЛИҚ ПОЧТАСИДАН

Тошкент шаҳрида 2020 йил 19 март куни ўтказилган мониторинг тадбирлари давомида Яққасарой туманида фуқаро Абзалов Р.Х давлат рўйхатидан ўтмасдан савдо ишлари билан шугулланаётгани аниқланди.

“НИҚОБ БИЗНЕСИ”НИ БОШЛАГАН НОҚОНУНИЙ ТАДБИРКОР АНИҚЛАНДИ

Абзалов Р.Х бир турдаги 9000 дона жами 27 000 000 сўмлик тиббий ниқоблар савдосини йўлга қўйган.

Давлат солиқ хизмати ходимлари томонидан ноқонуний фаолият юритган тадбиркорга савдо билан шугулланиш учун қонуний тартибда рўйхатдан ўтиш бўйича тушунчалар берилди. Акс ҳолда қонунчиликда белгиланган жазо чоралари қўлланилиши тушунтирилди.

Тошкент шаҳар ДСБ
Матбуот хизмати

ИНСОФНИ УНУТИБ, ҲАМЁНИНИ ТЎЛДИРАЁТГАНЛАР

Давлат солиқ кўмитаси, Бош прокуратура хузуридаги Департамент билан ҳамкорликда коронавирал пандемияси натижасида карантин эълон қилинганлиги муносабати билан бозорлар ва савдо марказларида озиқ-овқат ва зарур тиббий воситалар нархларининг сунъий ошиб кетмаслигини қатъий назорат қилиб бормоқда.

Давлат солиқ органлари ишонч телефонлари орқали озиқ-овқат маҳсулотларининг нархи ошиб кетиши юзасидан қабул қилинган муражаотлар тезда ўрганилиб, аниқланган муаммолар жойида ҳал этилмоқда.

Бундан ташқари, давлат солиқ хизмати ходимлари ҳудудлардаги бозорлар ва савдо мажмуаларида мониторинг тадбирлари ўтказмоқда.

Жорий йил 17 март куни Андижон туманида жойлашган “Куйганёр деҳқон бозори”да озиқ-овқат маҳсулотларининг нархлари сунъий оширилишининг олдини олиш тадбирлари давомида фуқаро С.М. ҳеч қандай ҳужжатларсиз, қиммат нархда ўсимлик ёғи сотаётганлиги аниқланди. Бу “учар” тадбиркорга нисбатан маъмурий баённома расмийлаштирилиб, 1 миллион 729 минг сўмлик жами 160 литр ўсимлик ёғи масала қонуний ҳал бўлгунга қадар вақтинчалик олиб қўйилди.

Тадбирлар давомида Асака тумани деҳқон бозоридан яна бир “уддабурон” фуқаро И.С. картошка нархини ошириб сотаётганлиги маълум бўлди. фуқаро И.С.дан тадбиркорлик билан шугулланиш учун ҳужжатлар сўралганида “ер чизиб” қолди. Ундан 1 миллион 150 минг сўмлик қишлоқ ҳўжалиги маҳсулоти далилий ашё сифатида иш қонуний ҳал бўлгунга қадар вақтинчалик олиб қўйилди.

Шаҳрихонлик фуқаро А.А. ҳам айрим фуқароларнинг асоссиз саросимага тушиб картошкага талаби органлигидан ўз нафси йўлида фойдаланишга уринди. Унинг савдо қилиш ҳуқуқини берувчи ҳужжатларсиз картошкани улгуржи нархда олиб, устига нарх қўйиб сотаётганлиги аниқланди.

Натижада фуқаро А.А. сотаётган 360 килограмм миқдордаги озиқ-овқат маҳсулоти тегишли тартибда расмийлаштирилиб, масала қонуний ҳал бўлгунга қадар вақтинчалик сақлашга олинди.

Андижон вилояти ДСБ
Матбуот хизмати

“Ипак Йўли” акциядорлик инновацион тижорат банки Нидерландиянинг “ФМО” (Financierings-Maatschappij voor Ontwikkelingslanden N. V.) тараққиёт банки билан ўзбек сўмига айирбошлаш имкониятини яратган ҳолда, умумий қиймати 15 миллион АҚШ доллариға тенг кредит линияси ажратилиши тўғрисидаги шартномани имзолади.

ИПАК YO'LI BANKI

FMO

Entrepreneurial
Development
Bank

“ИПАК ЙЎЛИ” АИТБ 15 МЛН. АҚШ ДОЛЛАРИГА ТЕНГ КРЕДИТ ШАРТНОМАСИНИ ИМЗОЛАДИ

Мазкур шартнома банкга, кичик ва ўрта корхоналарни молиялаштириш соҳасидаги лойиҳалар сонини янада кўпайтириш ва кенгайтиришга, хусусан, Ўзбекистонда энергия самарадорлигини оширишга ва қўллаб-қувватлашга йўналтирилган лойиҳаларни молиялаштириш имконини беради.

Ажратилган кредит маблағлари кредитлаш имкониятини ошириш ҳамда лойиҳаларни молиялаштириш учун тақдим этилиб, қуйидаги

субъект ва йўналишларга ажратилади:

- кичик корхоналарга;
- қишлоқ хўжалиги корхоналарига;
- тадбиркор аёлларга;
- 35 ёшгача бўлган ёш тадбиркорларга.

Ушбу кредит линиясининг ўзига хос хусусияти шундаки, “ФМО” банки энергия жиҳатдан самарадор ва экологик тоза лойиҳаларни молиялаштириш имкониятини яратиб беради. “Ипак Йўли” банки “ФМО” банки

билан 2013 йилдан буён самарали ҳамкорлик олиб бормоқда. 2019 йил август ойида “Ипак Йўли” банки мазкур банкдан қиймати 20 миллион АҚШ доллариға тенг аналогик кредит линиясини жалб қилган. Утган йил охирига келиб, ушбу кредит маблағлари ҳисобидан 300 дан ортқ лойиҳаларни молиялаштириш ишлари олиб борилган, қолган кредит маблағлари жорий йилда қўлланилиши кўзда тутилмоқда.

“Микрокредитбанк” АТБ томонидан Осиё Тараққиёт Банкининг “Чорвачилик соҳасида кўшилган қиймат занжири яратишни ривожлантириш” лойиҳаси доирасида 10,0 млн. АҚШ доллари миқдоридagi маблағлари жалб қилинди.

Мазкур лойиҳага мувофиқ, банк томонидан тадбиркорлик субъектларининг насли қорамол, қўй-эчкилар, асалари, қуён, парранда импортига чорвачилик соҳасидаги корхоналар инфра-тузилмасини яхшилаш, озуқа экинлари уруғчилигини яхшилаш ва кўпайтириш, сунъий уруғлантириш орқали наслчиликни яхшилаш, чорвачилик маҳсулотларини қайта ишлаш каби мақбул тадбиркорлик фаолият турларига миллий ва хорижий валютада кредитлар ажратилади.

“МИКРОКРЕДИТБАНК” ТОМОНИДАН 10,0 МЛН. АҚШ ДОЛЛАРИ МИҚДОРИДАГИ МАБЛАҒЛАРИ ЖАЛБ ҚИЛИНДИ

ADB

КОРОНАВИРУС ПАНДЕМИЯСИ ТУФАЙЛИ ХАЛҚ БАНКИ ТАДБИРКОРЛАРГА ИМТИЁЗ БЕРАДИ

Халқ банки коронавирус инфекцияси тарқалиши сабабли тадбиркорлик субъектларида кредитларни қайтариш билан боғлиқ салбий оқибатларни юмшатиш мақсадида мижозларнинг реал пул оқимлари ва имкониятлари ҳамда лойиҳаларни ишга туширишнинг қутилаётган муддатларидан келиб чиқиб, кредитнинг асосий қарзини қайтариш бўйича 2020 йил 1 октябрга қадар имтиёзли давр беради.

Шунингдек, якуний тўловлар муддатларини берилган имтиёзли даврга мос равишда узайтириш юзасидан кредит шартнома шартларига ўзгартириш қиритиш масаласини қўриб чиқиш тавсия қилинади.

Бунда коронавирус инфекциясининг тарқалиши оқибатида пул оқимларининг камайиши юз берган ва лойиҳаларни ишга тушириш муддатлари кечикаётган корхоналар, шу жумладан, туризм ва халқаро юк ташиш соҳалари, асосий контрагентлари коронавирус инфекцияси энг кўп тарқалган давлатларда жойлашган корхоналар ҳамда Ўзбекистонда корона-вирус профилактикаси чора-тадбирларининг амалга оширилиши бевосита фаолиятига салбий таъсир кўрсатадиган корхоналарга ажратилган кредитларни қайтариш имкониятлари тўлиқ ва пухта ўрганилади.

“ЎЗСАНОАТҚУРИЛИШ-БАНК”ДАН 1 МЛРД. СЎМГАЧА ТАЪМИНОТСИЗ КРЕДИТ

Наврўз умумхалқ байрами муносабати билан “Ўзсаноатқурилишбанк” АТБ тадбиркорларга исталган мақсадлар учун 1 млрд. сўмгача таъминотсиз кредитлар ажратилишини эълон қилди. Мазкур кредит содиқлик дастури доирасида ишлаб чиқилган ва янада қулай шартларда фойдаланиш имконини тақдим этади.

Ушбу кредитдан 90 кун давомидида фойдаланиш мумкин. Кредит маблағларининг кредит линияси шаклида тақдим этилиши қарз олувчига кредитдан 12 ойлик муддат ичида зарур бўлганда фойдаланиш имконини беради. Кредит миқдори ҳисобрақам бўйича 3 ойлик айланма ҳажмига тенг бўлади, бироқ 1 млрд. сўмдан ошмайди.

Мазкур амалиёт Банк томонидан Конституция куни муносабати билан ҳам қўлланилган бўлиб, банкнинг 299 нафар доимий мижозларига тайёр кредитлар тақдим этилиши бўйича таклифлар берилган.

БАНК ХИЗМАТЛАРИДАН УЙДАН ТУРИБ ФОЙДАЛАНИШ МУМКИН

Бугунги янги бозорларни эгаллаш ва ҳар бир мижоз учун рақобатлашилаётган даврда банклар ўз мижозларига маҳсулот ва хизматларини масофадан сотиш имконини берувчи каналларни фаол ривожлантирмоқда. Булар – мобил иловалар, сайтлар, “Call-марказ” ва ботлардир.

Ўзсаноатқурилишбанк ҳам ўзининг UzPSB Mobile мобиль иловаси орқали мижозларига валюта олди-сотдиси, омонатларни очиш, пластик карталаро ва турли хизматларни етказиб берувчилар ўртасида ҳисоб-китобларни амалга ошириш каби хизматларни таклиф этмоқда.

Таъкидлаш жоизки, онлайн омонатларнинг йиллик устамаси 23 фоизгача бўлиб, у банкка келиб очиладиган омонатларга нисбатан фоиз ставкаси юқори, онлайн алмашув курси эса валюта айирбошлаш шохобчаларидан кўра жозибалироқдир.

Банкнинг “иш ҳақи” лойиҳаси асосидаги банк пластик карточасига эга мижозлар, шунингдек, онлайн микроқарз хизматидан ҳам фойдаланиши мумкин. Банкка келмасдан тақдим этиладиган мазкур кредит тури йиллик 31,9 фоиз шarti билан 12 ой муддатта тақдим этилади ва ундан исталган мақсад учун сарфлаш имконини беради.

Бундан ташқари, Ўзсаноатқурилишбанк томонидан электрон савдо майдончаси ҳам ишлаб чиқилмоқда. Ушбу платформа яқин келажақда аҳолига турар-жой, автомашина, маиший техника ва бошқа аҳоли эҳтиёжи юқори бўлган маҳсулотларни бир вақтнинг ўзида кредит ва сугуртани расмийлаштирган ҳолда харид қилишга шароит яратади.

ИНҚИРОЗГА ҚАРШИ ЖАМҒАРМА ТУЗИЛДИ

“Коронавирус пандемияси ва глобал инқирозли ҳодисаларнинг иқтисодий тармоқларига салбий таъсирини юмшатиш бўйича биринчи навбатдаги чора-тадбирлар тўғрисида” Президент Фармони қабул қилинди.

Фармонга мувофиқ, Молия вазирлиги ҳузурида Инқирозга қарши 10 триллион сўм ҳажмдаги жамғарма тузилди.

ПУЛ БОЗОРИГА ҲАР ОЙДА УМУМИЙ СУММАСИ 1 ТРЛН. СЎМГАЧА ЛИКВИДЛИК ТАҚДИМ ЭТИЛАДИ

Мазкур фармонга кўра:

- пул-кредит сиёсати инструментларидан фаол фойдаланиш ҳисобига пул бозорига ҳар ойда умумий суммаси 1 трлн. сўмгача ликвидлик тақдим этилади;

- банкоматлар етарли миқдордаги нақд пул маблағлари билан узлуксиз таъминланади;

- масофавий банк хизматлари ривожлантирилади.

- Шунингдек, тижорат банклари томонидан:

- туристик операторларга, меҳмонхона бизнеси субъектларига, транспорт-логистика компанияларига ва туризм тармоғининг бошқа корхоналарига, шунингдек, ташқи савдо операцияларига жорий этилган чекловлар туфайли молиявий қийинчиликларга дуч келган хўжалик юритувчи субъектларга ажратилган кредитлар бўйича умумий суммаси 5 трлн. сўмлик қарздорликларни тўлаш бўйича кечиктириш (жарима санкцияларини ҳисобламаган ҳолда) 2020 йил 1 октябрга қадар узайтирилади;

- хусусий тадбиркорлик корхоналарига тақдим этилган айланма маблағларни тўлдириш учун, шу жумладан, истеъмол бозорини энг зарур товарлар

билан тўлдириш учун қайта тикланадиган револьвер кредитлар ажратилади.

Инқирозга қарши курашиш республика комиссияси жорий йил 22 мартдан бошлаб 2 ой давомида кунлик селектор йиғилишларини ўтказиб, ҳар бир ҳудудда коронавирус инфекцияси тарқалишига қарши курашиш, саноат, инфратузилма ва бошқа соҳалар барқарор фаолият юритишини таъминлаш масалаларида муаммолар бўйича тезкор қарорлар қабул қилиб боради.

СОЛИҚ МИҚДОРИ КАМАЙТИРИЛАДИ

Фармонга кўра, 2020 йилнинг 1 апрелидан 1 октябрга қадар:

- якка тартибдаги тадбиркорлар учун ижтимоий солиқнинг энг кам миқдори ойига БХМнинг 50 фоизига камайтирилади;

- алкоголь маҳсулотлари билан улгуржи савдо қилувчи корхоналарнинг ажратмалари 5 фоиздан 3 фоизга камайтирилади;

- алкоголь маҳсулотлари билан чакана савдо қилиш ҳуқуқи учун умумий овқатланиш ташкилотларининг йиғим миқдори белгиланган миқдордан 25 фоизга камайтирилади.

Шунингдек, 2020 йил 1 апрелдан жисмоний шахсларнинг хайрия ташкилотларидан оладиган моддий маблағлари солиқдан озод этилади.

2020 йил 1 октябрга қадар:

- ташқи савдо операциялари бўйича муддати ўтган дебитор қарздорлик учун хўжалик юритувчи субъектларга нисбатан жарима санкциялари қўлланилиши тўхтатиб турилади;

- вақтинча қийинчиликка учраган хўжалик субъектларига мулк, ер солиқлари ва сув ресурсларидан фойдаланганлик учун солиққа пеня ҳисоблаш тўхтатилади, шунингдек солиқ қарздорлиги бўйича мажбурий ундириш чоралари кўрилмади.

Шунингдек, 2021 йил 1 январга қадар тадбиркорлик субъектлари фаолиятида солиқ аудити ўтказиш тўхтатилади, жиноят ишлари доирасидаги ва юридик шахсларнинг тугатилиши муносабати билан ўтказиладиган солиқ аудити бундан мустасно.

Фармонга мувофиқ, тадбиркорлик субъектларига қуйидагиларга рухсат этилади:

- ҳисобот йили учун умумий товар экспортининг 10 фоиздан ошмайдиган миқдорда муддати ўтган дебитор қарздорлик мавжуд бўлган ҳолда кафолат тўловсиз товарларни экспорт қилишга;

- ташқи савдо операциялари бўйича дебитор қарздорлиқни ёпиш эвазига 2020 йил давомида технологик ускуналар ва хомашёни импорт қилиш бўйича бир марталик операцияларни амалга оширишга.

“ХАЛҚ НАЗОРАТИ” ПОРТАЛИ ВА МОБИЛ ИЛОВАСИ ИШГА ТУШАДИ

“Тошкент шаҳрида рақамли технологияларни кенг жорий этиш чора-тадбирлари тўғрисида” Президент қарори (ПҚ-4642-сон, 17.03.2020 й.) қабул қилинди.

Қарор билан Тошкент шаҳар ҳокимлиги таъсисчилигида МЧЖ шаклидаги Рақамли ривожланиш департаменти ҳамда унинг тузилмасида тармоқ Лойиҳа офислари ташкил этилиб, уларнинг асосий вазифалари белгиланди.

Шунга кўра, Тошкент шаҳар ҳокимлигининг Ижро аппарати тузилмасига ахборот технологияларини жорий этиш бўйича ҳоким ўринбосари – Департамент раҳбари лавозими киритилди.

Қарорга мувофиқ, 2020 йил 1 сентябрдан ахборот тизимлари ва дастурий маҳсулотларни ишлаб чиқишда давлат органлари ва ташкилотлари қуйидагиларга мажбур:

- Ахборот технологиялари ва коммуникацияларини ривожлантириш вазирлиги томонидан тасдиқланган ягона технологик ечимлар, таснифлагичлар ва стандартлардан фойдаланиш;

- дастурий маҳсулотларни жорий этишда асосан лицензиялаш чекловларидан ҳоли ягона очик форматдаги электрон хужжатлардан фойдаланишни таъминлаш.

- 2020 йил 1 майга қадар шаҳар инфратузилмасининг ҳолати, давлат хизматларининг сифати ва бошқа масалалар юзасидан жамоатчилик назоратини ташкил этиш учун “Халқ назорати” портали ва мобил иловаси ишга туширилади.

АМАЛДОРЛАР ДАВЛАТ ТИЛИДА ИШ ЮРИТИШГА ЎҚИТИЛАДИ

Ҳукумат томонидан Алишер Навоий номидаги Тошкент давлат ўзбек тили ва адабиёти университети фаолиятини янада такомиллаштириш чора-тадбирлари қабул қилинди.

Университет олий таълим муассасаларида ўзбек тили ва адабиётини ўқитиш методикасини такомиллаштириш, ушбу фан ўқитувчиларининг малакасини ошириш бўйича таянч олий таълим муассасаси этиб белгиланди.

Университет ҳузурида Давлат тилида иш юритиш асосларини ўқитиш ва малака ошириш маркази ташкил этилган. Минтақаларда давлат университетлари ҳамда педагогика институтлари ҳузурида ҳудудий бўлинмалари фаолият юритмоқда. Марказнинг асосий вазифаларидан бири давлат хизматчилари ва аҳолининг нутқ маданияти ҳамда нотиклик маҳоратини ошириш, давлат тилида иш юритиш бўйича курслар ташкил этишдан иборат.

Вазирлик ва идоралар, маҳаллий ижро этувчи қўшма органлари ва хўжалик бирлашмалари ходимлари марказда ва унинг ҳудудий бўлинмаларида тўлов шарт-

нома асосида ўқитилади. Иш жойидан ажралган ҳолда таълим олаётган тингловчилар учун ўқиш даврида асосий иш жойидаги лавозими ва ўртача ойлик иш ҳақи сақланади.

2020/2021 ўқув йилидан бошлаб:

- давлат университетлари ҳамда педагогика институтларида ўзбек тили ва адабиёти бакалаврият таълим йўналиши бўйича сиртқи ва

кечки таълим шаклида ўқитишни ташкил этилади;

- А.Навоий номидаги университетда «Синхрон таржима» ва «Компьютер лингвистикаси» магистратура мутахассисликлари бўйича кадрлар тайёрланади.

2020 йилдан бошлаб «Эл-юрт умиди» жамғармаси стипендияси танловларини ўтказишда ўзбек тили методикаси соҳаси инновация олинади.

СОДДАЛИК ФАЗИЛАТ, БИРОҚ...

ИККИНЧИ МАҚОЛА

Ҳозирги кунда мамлакатимизда ташқи меҳнат миграцияси жараёнларини тартибга солиш, вақтинчалик меҳнат фаолиятини амалга ошириш учун хорижга жўнаб кетаётган фуқароларнинг ҳуқуқ ва манфаатлари ҳимоя қилинишини таъминлаш, уларга зарур ҳуқуқий, ижтимоий, ахборот-маслаҳат ёрдами кўрсатиш ва моддий қўллаб-қувватлаш борасида изчил ишлар амалга оширилмоқда.

Лекин бундай имкониятларни суистеъмол қилаётган хусусий бандлик агентликлари эса қўллаб-қамрабдорларимизнинг чуқуқ тушишига сабаб бўлди. Келинг, сўзимизни исботи билан келтирсак.

Бунга ОАВда шов-шув бўлган "Human xususiy bandlik agentligi" МЧЖнинг фаолияти аққол мисол бўла олади. Мазкур жамият мансабдорлари 2018 йил ноябр ойидан 2019 йил сентябрга қадар Ўзбекистон Республикаси фуқароларини Германия, Чехия, Япония, Туркия, Болгария ва Литва давлатларига юбориб, ишга жойлаштириши ваъда қилиб, ҳар бир фуқародан таклиф этилган иш туридан келиб чиқиб, муайян миқдордаги пул маблағларини жамиятнинг банкдаги ҳисоб рақамига ўтказиш орқали қўлга киритиб, шу кунга қадар уларни ишга жойлаштириш чораларини кўрмасдан, фуқароларнинг 20 миллион сўмдан зиёдроқ бўлган миқдордаги пулларини фибрибарлик йўли билан эгаллаб, ўз мақсадлари йўлида сарфлашган.

Афсуски, бундай фибрибар хусусий бандлик фирмалари бугина эмас. Жумладан, "Истиқлол нури" тахририятига Тошкент шаҳрининг Яқкасарой туманида истиқомат қилувчи фуқаро Хуршид Д. Чилонзор туманида жойлашган «Korean and migration xususiy bandlik agentligi» МЧЖ раҳбарларидан шикоят қилиб келади... Фуқаронинг айтишича, у ўтган йилнинг февралда ўз танишлари ҳамроҳлигида мазкур хусусий агентликка борган ва уларни кутиб олган ташкилот ходимига Жанубий Кореяга ишга кетиш нияти борлигини айтган. Фирма вакиллари билан суҳбатлашган, февраль ойи сўнгидан агентлик ва фуқаро ўртасида шартнома тузилган, унга кўра Хуршид Д. банк орқали 17 миллион сўм тўлов қилган. Март ойида KOICA (Корея Халқаро ҳамкорлик агентлиги) иштирокида Тошкент шаҳрида ташкил этилган касб-хунарга ўқитиш марказида бир ҳафталик машғулотларда қатнашади. Шундан сўнг, ташкилот директори унга март ойи охирида Кореяга ишга кетишини айтади. Лекин октябрь ойига келиб ҳам фуқарога на иш

топилган ва на унинг маблағи қайтарилган. Хуршид Д. Ўзбекистонда ўзи сингари ушбу агентлик раҳбарлари ваъдаларига ишониб юрганлар сони мингга яқин эканини билдирган. Шартномадаги тўловдан ташқари «шапка» ҳам берилган. Бироқ, шунда ҳам олдинга силжиш кузатилмаган. Сўнгра у май ойида Ташқи меҳнат миграцияси агентлигига кўнғироқ қилиб, ҳолат бўйича шикоят қилган.

Маълум бўлишича, ўтган 2019 йил 4 январда ташкил этилган «Korean and migration xususiy bandlik agentligi» МЧЖнинг мансабдор шахсларига нисбатан ИИБ Тергов департаменти томонидан 10 октябрь куни Ўзбекистон Республикаси Жиноят кодексининг 168-моддаси 4-қисми «а» банди, яъни «алдаш ва ишончли суистеъмол қилиш» йўли билан ўзганинг жуда кўп миқдордаги мулкни қўлга киритиш ҳолати юзасидан жиноят иши кўзга тилган. Тафсилотнинг қизиқ ери шундаки, бу агентлик мансабдор шахслари муқаддам ҳам ЖК 168-моддаси, яъни фибрибарлик жинояти билан судланиб чиққан шахслардир.

Бугунги кунда 2018 йил 30 ноябрдан ҳозирги кунга қадар 90та хусусий бандлик агентликлари давлат реестрига киритилган, шундан 66 та хусусий бандлик агентликларига фуқароларни хорижда ишга жойлаштириш билан шугулланиш учун лицензия берилган. Ўтган давр давомида фаолиятини тўғри бошқара олмаганлиги, ўз ташаббуси ёки қонунбузарликларга йўл қўйганликлари учун 8та хусусий бандлик агентлигининг лицензияси бекор қилинган, 3та хусусий бандлик агентликлари лицензияси вақтинчалик тўхтатилган ва 3тасига жиноят иши очилган.

Ҳозирги кунда хусусий бандлик агентликлар томонидан, Россияни истисно қилганда, чет элга ишга юборилган фуқаролар сони 871 нафар, холос.

Айни кунларда хусусий бандлик агентликлари томонидан эса чет элга ишга юборилган ва у ерада турли муаммоларга дуч келган фуқаролар томонидан Ташқи

меҳнат миграция агентлиги ва хусусий бандлик агентликлари номига шикоят ва аризалар келиб тушиш ҳолатлари кузатилмоқда.

Уларнинг асосий мазмуни – яшаш шароитлари талабга жавоб бермаслиги, белгиланган ойлик маошлари кечиктирилиши ва оғир меҳнат шароитларидан норозилигидан иборатдир. Жумладан, ўтган йили айрим фирмалар хусусий бандлик агентлигига алданиб хорижда меҳнат қилаётганлар Ташқи меҳнат миграция агентлигидан ёрдам сўраб видео мурожаат қилади. Шунда мутасаддилар Литва пойтахти Вильнюсда қўллик шароитига тушиб қолганини иддао қилган ўзбекистонлик меҳнат муҳожирлари муаммосини ўрғана бошлайди. Видеоини жўнатган меҳнат муҳожирларидан бири Телеграм орқали Ташқи миграция масалалари бўйича агентлик расмийлари улар билан боғланганини тасдиқлаган. Жабрдийдалар Самарқанд вилоятидаги "Амили Баҳора" хусусий бандлик агентлиги уларни алдаганини айтган. Улар "Амили Баҳора" агентлиги томонидан Германияга жўнатишимиз керак эди, аммо 15 августдан бери Литвада сарсон-саргардон бўлиб, қарзга ботиб юрибмиз, дейишган. Шундан кейин Ўзбекистоннинг Латвия пойтахтида жойлашган Болтиқбўйи давлатлари бўйича элчихонаси мазкур масала назоратга олинганини билдиради. Афсуски, бундай мисолларни кўплаб келтириш мумкин.

Бу юқоридаги маълумотларни келтиришимиздан мақсад – бугунги кунда хорижга ишга кетаётган фуқароларнинг ўзи ҳам жилла курси шу соҳада оз бўлса-да ҳуқуқий саводхон бўлиши керак. Йўқса айрим устамон хусусий бандлик агентликлари томонидан фибрибарлик жинояти содир бўлаверади.

Маълумот учун айтиш жоизки, айни пайтда мамлакатимизда жиноятлардан энг кўп содир бўладигани бу – фибрибарлик жиноятидир. Шунинг учун хорижга меҳнат қилишга чиқаётган фуқаро хусусий бандлик агентликларидан қайси мамлакатга чиқса ўша давлат агентликлари билан тузилган меморандумни кўрсатишни талаб қилиши керак. Акс ҳолда сувни кўрмай этик ечиш оқибатида шу фуқаро ўша фибрибарнинг тегиригига сув қуйган бўлиб чиқади. Оқибатда жабрланувчи ҳам ўзи бўлиб қолади.

Қисқаси, фибрибарларнинг урчишига кўплаб содда ватандошларимизнинг ўзи ҳам сабабчи бўлиб қолаётир. Аслида соддалик фазилат, лекин ўта соддалик, ўз тақдирини, келажакига лоқайдликдан бошқа нарса эмас.

Хуллас, нашримизнинг кейинги сонидан бу мавзунга яна давом эттирамиз. Чунки муаммонинг қўламини унчалик кичик эмас.

Шукур ЖАББОР

ЛУҚМА

ПЕШТАХТАДАГИ ЁЗУВЛАР ПЕШОНАМИЗГА БИТИЛМАГАН БЎЛСИН...

Тошкент. Амир Темур кўчаси. Олоқ бозори. Ҳеч шу бозорга йўлингиз тушганми? Биз бу ердаги нарх-наво ҳақида айтмоқчи эмасмиз. Барчамизни ташвишга солаётган коронавирус пандемияси ҳам хаёлимизда йўқ. Бу мавзу ҳар қандай вирусдан фожеали. Гап миллатимиз шаънига, кадр-қимматига путур етказётган дўкон ва расталарга номи ярашмаган хорижий сўзлар ҳақида.

Йўлингиз тушган бўлса у ердаги пештахта, дўкон ва маиший хизмат кўрсатиш жойларининг номларига кўзингиз тушгандир. Амир Темур бобомиз номи билан аталувчи марказий кўча бўйлаб бироз юрсангиз ҳамма ёқни ажнабий сўзлар босиб кетганидан дилингиз хира тортади.

Чорраҳанинг ҳар тўртала томонида жойлашган ёзувларга разм солсангиз, ундаги ажабтовур номлардан бошингиз айланиб кетиши тайин. У ерда "Salamander", "Lee Wrangler", "Excel shoes", "The Thai", "Massage SPA" ва бошқа ажнабий сўзлар билан аталган дўкон, раста ва маиший хизмат кўрсатиш жойларининг номига дуч келасиз. Шунда беихтиёр савол туғилади наҳот 80 мингдан ортиқ сўзи бор ўзбек тилимизда ушбуларни дилингиз аризулиқ бирорта сўз топилмаган бўлса?

Бу нимадан далолат биласизми? Бу – ўша дўкон эгаларининг миллий ғурури, ўзбек тилига бўлган ҳурмати йўқлигидан далолат. Қолаверса, ўз юртида ўз тилини топтаётганлар сони ортиб бораётганини билдиради.

Тўғри, бу фақат пойтахтнинг Амир Темур кўчасидагина мавжуд дегани эмас. Мамлакатимизнинг турли бурчакларидан тилимизнинг топталаётганига дуч келишимиз тайин. Аммо умид қиламизки, Тошкент шаҳар ҳокимининг Давлат тили бўйича маслаҳатчиси лавозимига тайинланган Акмал Рўзитоев Тошкент кўчаларини кўздан кечириб, ушбу ҳолатларни баргараф этиш чораларини кўради. Бу эса вилоят ва туманлар учун ҳам ибрат вазифасини ўтар эди. Зеро, бугун пештахталарда ёзилган ажнабий сўзлар бизнинг пешонамизга азалий битилиб қолмасидан уларни ўзгартиришга улгуриб қолайлик.

Дилобар МАМАТОВА

ЎЗА

ИНВЕСТИЦИЯЛАР БОЗОРИДА ТИЖОРАТ БАНКЛАРИ ИШТИРОКИ

Бугунги кунда банкларнинг асосий вазифаси кредит беришдир. Ривожланган бозор муносабатлари ривожланган мамлакатларда ҳоқимият кенг аҳоли банкларнинг молиявий хизматларидан фойдаланиш имкониятларини назорат қилади. Ушбу турдаги энг муҳим хизматлардан бири бу – хусусий бизнес томонидан инвестиция ва истеъмол мақсадлари учун фойдаланиладиган кредитлардир.

Бироқ, барча банк маблағларини кредитлар шаклида жойлаштириш мумкин эмас. Кредитларнинг аксарияти ликвид, яъни банк шошилинч нақд пулга муҳтож бўлса, уларни тезда сотиш мумкин эмас. Яна бир муаммо шундаки, кредитлар банк кредитининг барча шакллари орасида қарз олувчи томонидан тўланмаслиги эҳтимоли юқори бўлганлиги сабабли, банкларнинг энг хавфли активлари қаторига киради ҳамда кичик ва ўрта банклар учун берилган кредитларнинг катта қисми маълум бир минтақага тегишли.

Ушбу барча сабабларга кўра банклар ўз активлари портфелининг катта қисмини фойдали активларнинг яна бир муҳим турига – банкларни даромадлиги, ликвидлиги ва диверсификациясини таъминлайдиган қимматли қозғаларга инвестицияларга йўналтиришни бошладилар. Бундай инвестициялар банк даромадларини барқарорлаштирилади ва уларнинг қолган манбалари деярли тугаб бўлган бир вақтда кўшимча даромадларни таъминлайди. Шундай қилиб, бугунги кунда банк инвестицияларининг хусусиятларини ўрганишнинг долзарблигини баҳолаш қийин.

Инвестициялар бозори, инвестицияларнинг жалб қилишга оид муаммолар кўлаб хорж ва мамлакатимиз олимлари томонидан тадқиқ этилган. Хусусан, инвестиция барча турдаги миллий ва интеллектуал бойликлар тушунилиб, улар тадбиркорлик фаолияти объектларига йўналтирилиб даромад келтириши ёки бирор бир ижобий самарага эришишдир. Инвестиция киритишдан асосий мақсад ҳам шу. Портфель хорижий инвестициялар деганда инвестицияларнинг акцияларга, бошқа қимматли қозғаларга киритилиши тушунилади. Қимматли қозғалар жумласига акциялардан ташқари облигациялар, бондлар, векселлар, депозит сертификатлари, банк акцептлари ва қарз ёзилмалари киради.

Портфель инвестициялар шундайки, бунда капитал даромад олиш мақсадида корхоналарнинг акциялари, облигациялари ва бошқа қимматли қозғаларини сотиб олиш учун сарфланади.

Портфель инвестициясининг бевосита инвестициялардан афзаллик томони шундаки, улар тугатилиш вақтида қимматбаҳо қозғалар тезда

нақд валютага алмаштириб олиниши мумкин.

Тижорат банклари ўзларининг фаолиятини тобора кучайиб бораётган рақобат шароитида амалга оширишмоқдалар. Банклар бозорларда, шу жумладан хорижий банкларда бошқа контрагентлар билан рақобатлашади. Кучли рақобат шароитида тижорат банклари фаолиятидаги муҳим вазифалардан бири бу уларнинг қимматли қозғалар орқали операцияларни амалга ошириш билан боғлиқ инвестицион фаолияти ҳисобланади.

Банк фаолиятида инвестициялар деганда нисбатан узоқ вақт давомида корхоналар ва давлат идораларининг қимматли қозғаларига инвестиция қилинган маблағлар тушунилади. Тижорат банкларининг инвестициялари кредит сўдаларидан фарқ қилади.

Кредит сўдалари, қарз фойзалари тўланган ҳолда, белгиланган муддатда қайтариб берилиши шarti билан, маблағларни нисбатан қисқа вақтда сарфлашни ўз ичига олади. Инвестициялар, банк инвестиция қилинган маблағлари ўз эгаларига қайтарилгунга қадар нисбатан узоқ вақт давомида маблағлар оқимини ўз ичига олади. Банк кредитлашида қарз олувчи кредит битимининг ташаббускори ҳисобланади. Инвестициялашда ташаббус қимматли қозғалар бозорида активларни сотиб олишга интиладиган тижорат банкига тегишли. Шунингдек, кредит операцияларида банк асосий кредит бериувчилардан бири ҳисобланади ва инвестиция қилишда у қимматли қозғалардаги маблағларнинг инвесторидир. Бунда банк кредити банкнинг қарз олувчи билан шахсий муносабатларига бевосита боғлиқдир. Бошқа томондан, инвестиция қилиш бу – кўпгина корхона ва муассасаларнинг турли хил қимматли қозғалари орқали номақказлашган тижорат банкнинг фаолиятидир.

Шубҳасиз, портфелни бошқаришнинг асосий мақсадларидан бири банк даромадларини оширишдир. Табиийки, вақт ўтиши билан банк фойдаси банкнинг капиталини оширади, бу унинг эгаларини бойитишга ёрдам беради. Шу билан бирга, банклар рентабеллини хавфсизлик ва ликвидлик нуқтаи назаридан мувозанатлаши керак. Жуда кўп хавфли кредитларни

тақдим этадиган ёки баъзи қутилмаган ҳолатларда зарур бўлган ликвидликни таъминлай олмайдиган банк тўловга қодир эмас.

Бизнес циклининг босқичларидан қатъи назар, банк даромадларини барқарорлаштириш: кредит даромадлари камайганда, қимматли қозғалардан келадиган даромад кўпайиши мумкин. Банк кредитлари портфели учун кредит хавфини қозғаш. Банк кредитлари хавфини мувозанатлаш учун юқори сифатли қимматли қозғаларни сотиб олиш ва сақлаш мумкин.

Қимматбаҳо қозғалар кўпинча банкларни кредитлаш объектларидан кўра бошқа минтақалар билан боғланади, бу эса банк даромадларини янада самарали диверсификациялашга ёрдам беради. Ликвидликни таъминлаш, чунки қимматбаҳо қозғалар зарур пул маблағларини олиш учун сотилиши ёки банк кўшимча маблағ олганда гаров сифатида ишлатилиши мумкин. Бу эса банкнинг солиқ юкани камайтириш, хусусан, кредитлар бўйича олинмаган даромадларни қозғаш орқали амалга оширилади.

Банк активлари портфелининг мослашувчанлигини таъминлаш, чунки инвестиция қимматли қозғалари, аксарият кредитлардан фарқли ўлароқ, ҳозирги бозор шароитларига мувофиқ банк активларини қайта тузиш учун тезда сотиб олиниши ёки сотилиши мумкин.

Инвестициялар билан боғлиқ хавфларни камайтириш усулларидан бири – диверсификация, яъни банк портфелида кўп турдаги қимматли қозғаларнинг мавжудлигидир.

Банкнинг инвестиция сиёсатида диверсификация амалга оширишда қимматли қозғаларнинг қуйидаги дастлабки параметрлари ҳисобга олиниши керак: муддат, олуроқ (худудий) тақсимоти, мажбуриятлар тури ва эмитент.

Амалиётда тижорат банклари учун қимматли қозғаларнинг айрим турларининг сифати ва муддатлари муҳим кўрсаткичлардир. Қимматли қозғаларнинг ушбу параметрларининг хавфсизлиги даражасига қараб, банкнинг инвестиция сиёсатини диверсификация қилиш мақсадлари ҳам белгиланади.

Қимматли қозғаларнинг сифати бўйича диверсификациянинг мақсади қарздор (эмитент) томонидан ўз мажбуриятларини бажара олмаслик хавфини камайтиришдир. Шу муносабат билан, масалан, акциялар сифатини таъминлаш бўйича диверсификация қилиш, таҳлилчиларга кўра, эмитент билан боғлиқ булган бир қатор омилларни олдин-

дан ўрганишни талаб қилади.

Қимматли қозғаларни жуғрофий тақсимлаш бўйича диверсификациялашнинг мақсади, банк маблағлари қўйган қимматли қозғалар турига инвестиция киритган компаниялар ва давлат органлари фаолияти соҳасида иқтисодий қийинчиликлар юзага келганда ўзини ҳимоя қилишдир.

Йирик банкларнинг минтақавий ва миллий молия марказларидаги инвестиция таркиби вилоятдаги кичик банклар портфелининг тузилишидан фарқ қилади. Хорижий филиаллари булган йирик банклар ўз портфелларида камроқ давлат қимматли қозғаларига эга. Банк портфелларининг асосий қисмини хорижий қимматли қозғалар ва хусусий компанияларнинг облигациялари ташкил этади. Кичик банклар чет эл облигацияларини сотиб олишга зўр беришмайди ва ўз маблағларининг қарийб 90%(фоиз)ини ҳукумат ва маҳаллий ҳоқимият заёмларига қўядилар.

Қимматли қозғаларнинг етуқлиги бўйича диверсификациялашнинг мақсади инвестиция портфелининг фойз ставкалари ўзгариши билан боғлиқ булган хатарларини банкнинг инвестиция сиёсатида кўзда тутилган даромадлар ва ликвидлик соҳасидаги мақсадларига мос келиши ҳисобланади.

Хулоса қилиб айтганда, банкларнинг ликвидлик қимматли қозғаларга инвестициялари банклараро бошқариш масалаларида муҳим рол ўйнайди. Ушбу қимматли қозғалар кредитлардан ташқари кўшимча даромад манбаи бўлиб хизмат қилади, бу айниқса, кредитлар бўйича даромад камайрилганда банк раҳбарияти ва акциядорлари учун муҳимдир. Банкнинг қимматли қозғаларга қўядиган инвестициялари, шунингдек пул маблағлари захиралари миқдорини чеклаш, шунингдек, пул бозорида омонатларини олишда маблағлар талаб этилганда ёки бошқа долзарб молиявий эҳтиёжларни қондириш учун пул маблағларини жалб қилишда ликвидлик манбаи бўлиб хизмат қилади.

Банклар турли хил инвестицион қимматли қозғаларни сотиб олишда. Қайси қимматли қозғаларни сотиб олишни ва сақлашни кўриб чиқишда банк раҳбарияти бир қатор муҳим омилларни ҳисобга олиши ке-

рак: даромаднинг қутилаётган ставкалари, банк солиқ мажбуриятлари, фойз ставкаси, кредит хавфи, балансланмаган ликвидлик хавфи, инфляция хавфи ва гаров таъминоти талаблари.

Ўрнатилган ўртача етуқлик ва даромадлилик эгри чизиги банкка мақсадларига эришишга ҳисса қўшади-ган инвестицияларни жалб қилишга ёрдам беради. Узоқ муддатли ва қисқа муддатли фойз ставкалари тақсимотини акс эттирувчи даромадлилик эгри чизиги банкка фойз ставкалари динамикасини башорат қилишга ва хатар ва даромадлилик ўртасидаги танловни баҳолашга ёрдам беради. Қимматли қозғалар ёки портфелнинг муддатлигини ўлчанган ўлчови банкнинг фойз ставкалари хавфига мойиллигини камайтириш имконини беради.

Тижорат банкларининг инвестиция сиёсатининг асосий мақсади ҳар хил активларга инвестицияларнинг диверсификацияланган тўплами булган инвестиция портфелини шакллантиришдан иборат. Портфель – бу инвесторнинг ўзига ҳос инвестиция мақсади-га эришиш учун восита бўлиб хизмат қиладиган турли хил инвестиция қийматлари тўплами.

Қисқасини айтганда, жиддий йўқотиш хавфини камайтириш усули портфелни диверсификация қилиш, яъни ҳар хил ишончлик ва даромадлилик даражаларига эга лойиҳалар ва қимматли қозғаларга инвестициялар киритишдир. Инвестициялар орқали турли хил инвестициялар ўртасида тақсимланганда хавф камаяди. Диверсификация портфелнинг битта элементи бўйича мумкин булган паст рентабеллик, иккинчисининг юқори даромадлиги билан қопланиши сабабли хавфни камайтиради. Хавфларни минималлаштириш, уларнинг бизнес фаолиятидаги даврий тебранишларни синхронлашга йўл қўймаслик учун бир-бири билан чамбарчас боғлиқ бўлмаган жуда кўп турли хил элементларни портфелга киритиш орқали эришилади.

Анвар ЖУМАЕВ
Ўзбекистон Республикаси
Банк-молия академияси
Инвестицияларни бошқариш
(банк сектори)
мутахассислиги
тингловчиси

**ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ
МАРКАЗИЙ БАНКИ
БОШҚАРУВИ
ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ МОЛИЯ
ВАЗИРЛИГИ
ЎЗБЕКИСТОН
РЕСПУБЛИКАСИ ДАВЛАТ
СОЛИҚ ҚЎМИТАСИНING
ҚАРОРИ**

**Хўжалик юритувчи
СУБЪЕКТЛАРНИING БАНК
ҲИСОБВАРАҚЛАРИДАН
ПУЛ МАБЛАҒЛАРИНИ
ҲИСОБДАН ЧИҚАРИШ
ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДАГИ
ЙЎРИҚНОМАНИING 5-БАНДИГА
ҚЎШИМЧА КИРИТИШ ҲАҚИДА**

**Ўзбекистон Республикаси
Адлия вазирлиги
томонидан 2020 йил
17 январда 2342-10-сонли
рақам билан рўйхатдан
ўтказилди**

Ўзбекистон Республикасининг Бюджет кодекси ва "Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида"ги Қонунига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқаруви, Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитаси қарор қилади:

1. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқаруви, Молия вазирлиги ва Давлат солиқ қўмитасининг 2011 йил 12 декабрдаги 35/4, 82 ва 2011-41-сон қарори (рўйхат рақами 2342, 2012 йил 15 март) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2012 й., 11-сон, 127-модда) билан тасдиқланган Хўжалик юритувчи субъектларнинг банк ҳисобварақларидан пул маблағларини ҳисобдан чиқариш тартиби тўғрисидаги йўриқноманинг 5-банди "в" кичик банди қуйидаги мазмундаги тўртинчи ва бешинчи хатбошилар билан тўлдирилсин:

"Ўзбекистон Республикаси Давлат бюджети ҳисобидан берилган бюджет ссудаси, кредит линияси ва улар буйича ҳисобланган фоизлар;

Ўзбекистон Республикасининг Тиклаши ва тараққиёт жамғармаси ресурслари ҳисобидан берилган кредитлар буйича қарзлар ва улар буйича тўловлар;"

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Марказий банк раиси М. НУРМУРАТОВ
Тошкент ш.,
2019 йил 23 декабрь,
321-В-10-сон

Молия вазирлиги
Тошкент ш.,
2019 йил 23 декабрь,
115-сон

Д. КУЧКАРОВ

**Давлат солиқ
қўмитаси раиси**
Тошкент ш.,
2019 йил 23 декабрь,
2019-63-сон

Б. МУСАЕВ

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ
БОШҚАРУВИНИING ҚАРОРИ**

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БАНК ДЕПОЗИТОРЛАРИНИING МИЛЛИЙ
АХБОРОТЛАР БАЗАСИ ВА УНДА МИЖОЗЛАРГА ХОС РАҚАМ БЕРИШ ҲАМДА БАНК
ҲИСОБВАРАҚЛАРИ РЎЙХАТИНИ ЮРИТИШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМГА
ЎЗГАРТИРИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ҲАҚИДА**

**Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 23 январда 1863-8-сонли
рақам билан рўйхатдан ўтказилди**

Ўзбекистон Республикасининг "Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида"ги ва 2019 йил 11 декабрдаги ЎРҚ-592-сон "Тадбиркорлик субъектларини тугатиш тартиби такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар киритиш тўғрисида"ги қонунларига мувофиқ Ўзбекистон

Республикаси Марказий банки Бошқаруви қарор қилади:

1. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг 2008 йил 23 августдаги 18/6-сон қарори (рўйхат рақами 1863, 2008 йил 27 сентябрь) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2008 й., 40-41-сон, 414-модда) билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси банк

депозиторларининг Миллий ахборотлар базаси ва унда миждозларга хос рақам бериш ҳамда банк ҳисобварақлари рўйхатини юритиш тартиби тўғрисидаги низомга иловага мувофиқ ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

М. НУРМУРАТОВ

**Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг
2019 йил 28 декабрдаги 33/7-сон қарорига
ИЛОВА**

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БАНК ДЕПОЗИТОРЛАРИНИING МИЛЛИЙ
АХБОРОТЛАР БАЗАСИ ВА УНДА МИЖОЗЛАРГА ХОС РАҚАМ БЕРИШ ҲАМДА БАНК
ҲИСОБВАРАҚЛАРИ РЎЙХАТИНИ ЮРИТИШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМГА
КИРИТИЛАЁТГАН ЎЗГАРТИРИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР**

1. Муқаддима қуйидаги тахрирда баён этилсин:

"Ушбу Низом Ўзбекистон Республикасининг Фуқаролик кодекси, "Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида"ги, "Банклар ва банк фаолияти тўғрисида"ги ҳамда "Банк сирини тўғрисида"ги қонунларига мувофиқ банк депозиторларининг Миллий ахборотлар базаси ва унда банк миждозларига хос рақам бериш ҳамда уларнинг ҳисобварақлари рўйхатини юритиш ва миждозлар ҳисобварақлари тўғрисида маълумотлар олиш тартибини белгилайди."

2. 3-банддаги "бошқа мажбурий тўловларни" деган сўзлар "йўғимларни" деган сўз билан алмаштирилсин.

3. 4-банднинг иккинчи хатбошидаги "80000001" рақами "60000001" рақами билан алмаштирилсин.

4. 37-бандда: биринчи хатбоши қуйидаги тахрирда баён этилсин:

"37. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 21 августдаги 704-сон қарори билан тасдиқланган Молия-хўжалик фаолиятини амалга оширмаётган тадбиркорлик субъектларини давлат реестридан чиқариш тартиби тўғрисидаги низомга асосан тижорат ташкилотларининг банк ҳисобварақларига тўққиз ой мобайнида молия-хўжалик фаолияти буйича пул маблағлари тушмаганда тижорат банклари томонидан уш куни ичида у ҳисобга қўйилган жойдаги давлат солиқ хизмати органига Тадбиркорлик субъектларини давлат рўйхатидан ўтказиш ва ҳисобга қўйишнинг автоматлаштирилган тизими орқали электрон маълумот тақдим этилади;"

қуйидаги мазмундаги иккинчи хатбоши билан тўлдирилсин:
"Хизмат кўрсатувчи банк томонидан ушбу маълумотлар тўғрисида БДМАБга, БДМАБдан эса Давлат

солиқ қўмитаси учун электрон хабарнома шу куннинг ўзида узатилади;"

иккинчи ва учинчи хатбошилар тегишли равишда учинчи ва тўртинчи хатбошилар деб ҳисоблансин; учинчи хатбоши қуйидаги тахрирда баён этилсин:

"Бунда, БДМАБ базасига "25" белгиси қўйиб жўнатилган 3-сўров тури, фақат давлат солиқ органларига молия-хўжалик фаолиятини тўққиз ой мобайнида амалга оширмаётган тижорат ташкилотлари тўғрисида маълумот киритиб қўйилади."

5. 43-банд қуйидаги тахрирда баён этилсин:

"43. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 21 августдаги 704-сон қарори билан тасдиқланган Молия-хўжалик фаолиятини амалга оширмаётган тадбиркорлик субъектларини давлат реестридан чиқариш тартиби тўғрисидаги низомга асосан тижорат ташкилотларининг банк ҳисобварақларига тўққиз ой мобайнида молия-хўжалик фаолияти буйича пул маблағлари тушмаган тижорат ташкилоти буйича маълумот жўнатилганда сўнг, унинг фаолияти қайта тикланганда, 4-сўров "26" белгиси билан фаолияти қайта тикланган санаси кўрсатилган ҳолда шакллантирилиб, хизмат кўрсатувчи банк томонидан БДМАБга, БДМАБдан эса давлат солиқ органларига электрон маълумот узатилади.

Бунда, БДМАБ базасига "26" белгиси қўйиб жўнатилган 4-сўров тури, фақат давлат солиқ органларига молия-хўжалик фаолиятини амалга оширмаётган тижорат ташкилотлари фаолияти қайта тикланганлиги тўғрисида маълумот киритиб қўйилади."

6. 58-банд қуйидаги тахрирда баён этилсин:

"58. Миждознинг асосий депозит, ссуда ва махсус (232XX) транзит ҳи-

собварақлари рўйхатини олиш учун 8-сўров турини шу миждозга хизмат кўрсатувчи барча банк филиаллари юбориши мумкин. Ҳисобварақлар тўғрисида олинган маълумотлар "Банк сирини тўғрисида"ги Қонун талаблари асосида сир сақланиши лозим."

7. 1-иловада:

бешинчи, саккизинчи, ўн бешинчи ва ўн саккизинчи хатбошилар чиқариб ташлансин; олтинчи – йигирма олтинчи хатбошилар тегишли равишда бешинчи – йигирма иккинчи хатбошилар деб ҳисоблансин;

қуйидаги мазмундаги хатбошилар билан тўлдирилсин:

"25" белги – тўққиз ой мобайнида молия-хўжалик фаолиятини амалга оширмаган тижорат ташкилотлари буйича маълумот Давлат солиқ қўмитаси ҳамда барча иккиламчи ҳисобварақ очган банкларга узатилади;

"26" белги – тўққиз ой мобайнида молия-хўжалик фаолиятини амалга оширмаган тижорат ташкилотининг фаолияти қайта тикланганда БДМАБга узатилади."

8. 5-илованинг изоҳидаги "мазкур йўриқноманинг 1-иловасида келтирилган "2", "3", "4", "6", "7", "8", "9", "21", "23" деган сўзлар "мазкур Низомнинг 1-иловасида келтирилган "2", "4", "7", "8", "9", "21", "23", "25" деган сўзлар билан алмаштирилсин.

9. 6-илованинг изоҳидаги "мазкур йўриқноманинг 1-иловасида келтирилган "12", "13", "14", "16", "17", "18", "19", "22", "24" деган сўзлар "мазкур Низомнинг 1-иловасида келтирилган "12", "14", "17", "18", "19", "22", "24", "26" деган сўзлар билан алмаштирилсин.

10. 9-илованинг изоҳидаги "мазкур йўриқноманинг 1-иловасида келтирилган "3", "4", "6", "11", "15", "18", "19", "20" деган сўзлар "мазкур Низомнинг 1-иловасида келтирилган "4", "11", "15", "18", "19", "20", "25" деган сўзлар билан алмаштирилсин.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ БОШҚАРУВИНИНГ ҚАРОРИ

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БАНКЛАРИДА ОЧИЛАДИГАН БАНК ҲИСОБВАРАҚЛАРИ ТЎҒРИСИДАГИ ЙЎРИҚНОМАГА ЎЗГАРТИРИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 10 февралда 1948-19-сонли рақам билан рўйхатдан ўтказилди

Ўзбекистон Республикасининг "Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида"ги ва 2019 йил 11 декабрдаги УРҚ-592-сон "Тадбиркорлик субъектларини тугатиш тартиби такомиллаштирилиши муносабати билан Ўзбекистон Республикасининг айрим қонун ҳужжатларига ўзгартиш ва қўшимчалар

киритиш тўғрисида"ги қонунларига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқаруви қарор қилади:

1. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг 2009 йил 16 мартдаги 7/2-сон қарори (рўйхат рақами 1948, 2009 йил 27 апрель) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари

тўплами, 2009 й., 18-сон, 229-модда) билан тасдиқланган Ўзбекистон Республикаси банкларида очиладиган банк ҳисобварақлари тўғрисидаги йўриқномага иловага мувофиқ ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Марказий банк раиси
Тошкент ш.,
2019 йил 28 декабрь,
33/6-сон

М. НУРМУРАТОВ

*Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқарувининг
2019 йил 28 декабрдаги 33/6-сон қарорига
ИЛОВА*

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ БАНКЛАРИДА ОЧИЛАДИГАН БАНК ҲИСОБВАРАҚЛАРИ ТЎҒРИСИДАГИ ЙЎРИҚНОМАГА КИРИТИЛАЁТГАН ЎЗГАРТИРИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР

1. 7-бандда:

қуйидаги мазмундаги иккинчи хатбоши билан тўлдирилсин:

"Банк ҳисобварақи шартномаси (жисмоний шахсларнинг омонати бўйича банк омонати шартномаси) банк ва унинг миқозлари ўртасида тузилган шартномага асосан ёзма шаклда ёки масофадан хизмат кўрсатиш тизимлари орқали оферта шартномасини тасдиқлаш орқали амалга оширилади";

иккинчи — олтинчи хатбошилар тегишли равишда учинчи — еттинчи хатбошилар деб ҳисоблансин;

олтинчи хатбошидаги "солиқларни ва бошқа мажбурий тўловларни" деган сўзлар "солиқлар ва йигимларни" деган сўзлар билан алмаштирилсин.

2. 8-банддан бешинчи ва олтинчи хатбошилар чиқариб ташлансин.

3. 10-банд куйидаги тахрирда баён этилсин:

"10. Банк миқозлари бўлган юридик шахслар, яъни тартибдаги тадбиркорлар ҳамда деҳқон хўжалиқлари банк ҳисобварақларини очиш учун асос бўлган мазкур йўриқномада белгиланган барча ҳужжатлар ҳамда ушбу ҳужжатларга ўзгартириш ва қўшимчалар нусхалари ҳар бир миқоз учун очилган юридик йигмажилдларда сақланади.

Юридик йигмажилдлардаги маълумотлар электрон шаклда банкнинг махсус дастурий таъминотлари орқали ҳар бир миқоз бўйича шакллантирилиши мумкин."

4. 16-бандда:

биринчи хатбоши куйидаги тахрирда баён этилсин:

"16. Фаолиятини Ўзбекистон Республикасида амалга оширувчи норезидент юридик шахслар, товар-хом ашё биржасининг очиқ электрон савдоларида қатнашувчилар, ташкилий савдоларда акцияларни сотувчи (сотиб олувчи) чет эллик инвесторлар), шунингдек норезидентларнинг Ўзбекистон Республикасида қонунчилик билан белгиланган тартибда фаолият юритаётган доимий муассасалари миллий валютада талаб қилиб олинган депозит ҳисобварақлари очиш учун банкка куйидаги ҳужжатларни тақдим қиладилар:"

"д" кичик банди куйидаги тахрирда баён этилсин:

"д) фаолиятини Ўзбекистон Республикасида амалга оширувчи норезидент юридик шахслар, товар-хом ашё

биржасининг очиқ электрон савдоларида қатнашувчилар, ташкилий савдоларда акцияларни сотувчи (сотиб олувчи) чет эллик инвесторлар), шунингдек норезидентларнинг Ўзбекистон Республикасида қонун ҳужжатлари билан белгиланган тартибда фаолият юритаётган доимий муассасалари таъсис ҳужжатлари (таъсис шартномаси, устав) ҳамда уларга киритилган ўзгартириш ва қўшимчаларнинг консуллик ёки нотариус томонидан тасдиқланган нусхаси";

5. 17-банд куйидаги мазмундаги хатбошилар билан тўлдирилсин:

"Резидент жисмоний шахслар банкнинг масофадан хизмат кўрсатиш тизимлари орқали банк ҳисобварақи очишлари мумкин, бунда банк резидент жисмоний шахсларни идентификациялаш ва лозим даражада текшириш бўйича қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда тегишли чораларни амалга ошириши лозим.

Банк бошқа банкда очилган банк ҳисобварақларига эга бўлган резидент жисмоний шахсларга масофадан хизмат кўрсатиш тизимлари орқали депозит ҳисобварақларини очиш учун ушбу резидент жисмоний шахсларни идентификациялаш ва лозим даражада текшириш имкониятига эга бўлиши зарур.

Резидент жисмоний шахсларнинг шахсини тасдиқловчи ҳужжат (паспорт ёки уни ўрнини босадиган ҳужжат) электрон нусхада сақланиши мумкин."

6. 21-бандда:

"в" кичик банди куйидаги тахрирда баён этилсин:

"в) фаолиятини Ўзбекистон Республикасида амалга оширувчи норезидент юридик шахслар, товар-хом ашё биржасининг очиқ электрон савдоларида қатнашувчилар, ташкилий савдоларда акцияларни сотувчи (сотиб олувчи) чет эллик инвесторлар), шунингдек норезидентларнинг Ўзбекистон Республикасида қонун ҳужжатлари билан белгиланган тартибда фаолият юритаётган доимий муассасалари (жисмоний шахслар бундан мустасно) томонидан ушбу йўриқноманинг 16-бандида келтирилган ҳужжатлар:"

олтинчи хатбоши чиқариб ташлансин.
7. 24-банд "ҳисобварақи очилди" деган сўзлардан кейин, кредит масофадан хизмат кўрсатиш тизимлари орқали расмийлаштирилган ҳоллари бундан мустасно" деган сўзлар билан тўлдирилсин.

8. 39-банднинг иккинчи хатбоши куйидаги тахрирда баён этилсин:

"Тадбиркорлик фаолияти субъекти бўлмаган резидент юридик шахслар ҳамда Бюджетдан маблағ олувчилар, резидент юридик шахсларнинг ваколатхоналари ва филиаллари, фаолиятини Ўзбекистон Республикасида амалга оширувчи норезидент юридик шахслар, товар-хом ашё биржасининг очиқ электрон савдоларида қатнашувчилар, ташкилий савдоларда акцияларни сотувчи (сотиб олувчи) чет эллик инвесторлар), шунингдек норезидентларнинг Ўзбекистон Республикасида қонун ҳужжатларида белгиланган тартибда фаолият юритаётган доимий муассасалари таъсис ҳужжатларида (таъсис шартномасида, уставда) кўрсатилган маълумотлар (муассислар, аъзолар ёки бошқа маълумотлар) ўзгарган тақдирда, улар таъсис ҳужжатларига киритилган ўзгартириш ва қўшимчаларнинг нусхасини банкка тақдим қилади."

9. 47-банд куйидаги мазмундаги хатбоши билан тўлдирилсин:

"Рўйхатдан ўтказувчи орган томонидан ҳаракатсиз ҳолатга ўтказилган тадбиркорлик субъектлари — юридик шахслар давлат реестридан чиқарилган кундан эътиборан банк ҳисобварақи шартномаси бекор қилинади."

10. 48-банд куйидаги тахрирда баён этилсин:

"48. Ихтиёрий тугатилаётган тадбиркорлик субъектлари — юридик шахсларнинг банк ҳисобварақларини ёпиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 21 августдаги 704-сон қарори билан тасдиқланган Тадбиркорлик субъектларини ихтиёрий тугатиш ва уларнинг фаолиятини тўхтатиш тартиби тўғрисидаги низомга асосан амалга оширилади.

Молия-ҳўжалик фаолиятини амалга оширмаётган тадбиркорлик субъектларининг банк ҳисобварақларини ёпиш Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 21 августдаги 704-сон қарори билан тасдиқланган Молия-ҳўжалик фаолиятини амалга оширмаётган тадбиркорлик субъектларини давлат реестридан чиқариш тартиби тўғрисидаги низомга асосан амалга оширилади."

11. 49-банд ўз кучини йўқотган деб топилсин.

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ БОШҚАРУВИНИНГ ҚАРОРИ

"GLOBUZCARD" БАНКЛАРАРО УНИВЕРСАЛ ЧАКАНА ТЎЛОВ ТИЗИМИ ФАОЛИЯТИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА"ГИ ҚАРОРНИ ЎЗ КУЧINI ЙЎҚОТГАН ДЕБ ТОПИШ ҲАҚИДА

*Ўзбекистон
Республикаси
Адлия вазирлиги
томонидан 2020
йил 5 февралда
2884-1-сонли рақам
билан рўйхатдан
ўтказилди*

Ўзбекистон Республикасининг "Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида"ги ҳамда "Тўловлар ва тўлов тизимлари тўғрисида"ги қонунларига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқаруви қарор қилади:

1. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқарувининг 2017 йил 8 апрелдаги 7-А/4-сонли "GlobUzCard" банклараро универсал чакана тўлов тизими фаолияти тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида"ги қарори (рўйхат рақами 2884, 2017 йил 15 май) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017 йил, 20-сон, 377-модда) ўз кучини йўқотган деб топилсин.

2. Мазкур қарор Ўзбекистон банклари ассоциацияси билан келишилган.

3. Ушбу қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Марказий банк
раиси

М. НУРМУРАТОВ

Тошкент ш.,
2020 йил 25 январь,
2/7-сон

Келишилган

Ўзбекистон банклари
ассоциацияси
бош директори

Б. ҲАМИДОВ
2020 йил 24 январь

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ БОШҚАРУВИНИНГ ҚАРОРИ

ТИЖОРАТ БАНКЛАРИ ТОМОНИДАН ХУСУСИЙ УЙ-ЖОЙ МУЛҚДОРЛАРИ ШИРКАТЛАРИНИ МИЛЛИЙ ВАЛЮТАДА КРЕДИТЛАШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМГА ЎЗГАРТИРИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР КИРИТИШ ҲАҚИДА

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 24 январда П126-5-сонли рақам билан рўйхатдан ўтказилди

Ўзбекистон Республикасининг "Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида"ги Қонуни, Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2019 йил 18 ноябрдаги ПФ-5877-сон "Инфляция таргетлаш режимида босқичма-босқич ўтиш орқали пул-кредит сиёсатини такомиллаштириш тўғрисида"ги Фармони ҳамда Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 13 майдаги 396-сон "Хусусий уй-жой мулкдорлари

ширкатлари томонидан жалб этиладиган банк кредитлари бўйича туманлар (шаҳарлар) ҳокимликлари томонидан кафолатлар берилиши ва муддати ўтказиб юборилган қарздорликни қоплаш тартиби тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида"ги қарори-га мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқаруви қарор қилади:

1. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг 2002 йил 16 мартдаги 6/1-сон қарори (рўйхат рақами

1126, 2002 йил 18 апрель) (Ўзбекистон Республикаси вазирликлари, давлат қўмиталари ва идораларининг меъёрий ҳужжатлари ахборотномаси, 2002 йил, 8-сон) билан тасдиқланган Тижорат банклари томонидан хусусий уй-жой мулкдорлари ширкатларини миллий валютада кредитлаш тартиби тўғрисидаги низомга иловага мувофиқ ўзгартириш ва қўшимчалар киритилсин.

2. Мазкур қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

М. НУРМУРАТОВ

Марказий банк раиси
Тошкент ш.,
2019 йил 21 декабрь,
31/8-сон

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқарувининг
2019 йил 21 декабрдаги 31/8-сон қарорига
ИЛОВА

ТИЖОРАТ БАНКЛАРИ ТОМОНИДАН ХУСУСИЙ УЙ-ЖОЙ МУЛҚДОРЛАРИ ШИРКАТЛАРИНИ МИЛЛИЙ ВАЛЮТАДА КРЕДИТЛАШ ТАРТИБИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМГА КИРИТИЛАЁТГАН ЎЗГАРТИРИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАР

1. 5 ва 6-бандлар қуйидаги тахрирда баён этилсин:

"5. Тижорат банклари томонидан ажратиладиган кредитларнинг муддатлари ресурсларнинг мавжудлиги ва уларнинг қайтарилиши имкониятларидан келиб чиққан ҳолда мустақил равишда белгиланади.

6. Тижорат банклари томонидан ажратиладиган кредитлар Ўзбекистон Республикаси Марказий банкнинг қайта молиялаштириш ставкасида, 2021 йил 1 январдан бошлаб бозор тамойиллари асосида мустақил равишда ўрнатилган ставкаларда фоиз харажатларнинг бир қисмини компенсация қилиш механизмини қўллаш имконияти билан берилади."

2. 9-банд қуйидаги мазмундаги хатбоши билан тўлдирилсин:

"туманлар (шаҳарлар) ҳокимликлари кафолатини."

3. 12-банддан "ва айлана муҳр билан тасдиқланган" деган сўзлар чиқариб ташлансин.

4. Рус тили матнидаги 3-боб номидаги "ссуды" деган сўз "кредита" деган сўз билан алмаштирилсин.

5. 15-банд қуйидаги тахрирда баён этилсин:

"15. Кредитлар алоҳида кредит ҳисобварағидан қарз олувчининг тўлов топшириқномаси асосида амалга оширилади. Тўлов топширик-

номаларига ушбу кредитни олиб борувчи кредит бўлими ходими томонидан имзо қўйилади. Бунда у кредит ҳисобварағидан амалга ошириладиган тўловларнинг мақсадли йўналишини қатъий назорат қилиб бориши лозим."

6. 16-банддаги "ссуда ҳисоб рақамидан" деган сўзлар "кредит ҳисобварағидан" деган сўзлар билан алмаштирилсин.

7. 17-банд қуйидаги тахрирда баён этилсин:

"17. Қарз олувчига ажратилган кредитлар ҳисоби Ўзбекистон Республикаси тижорат банкларида бухгалтерия ҳисобининг ҳисобварақлар режасига (рўйхат рақами 773-17, 2004 йил 13 август) мувофиқ тегишли баланс ҳисобварақларида юритилади."

8. 18-бандда: биринчи хатбоши қуйидаги тахрирда баён этилсин:

"18. Кредит бўлимининг фармойишига кўра ажратилган кредитлар бўйича алоҳида кредит ҳисобварақларида муддатли мажбуриятномалар расмийлаштирилади ва кредитлар тўлиқ қайтарилгунга қадар уларнинг ҳисоби юритилади."

учинчи хатбоши қуйидаги тахрирда баён этилсин:

"Кредитни қайтариш муддати етиб келганда ва қарз олувчининг ҳисобварақларида пул

маблағлари мавжуд бўлмаган тақдирда, қарздорлик Хўжалик юритувчи субъектларнинг банк ҳисобварақларидан пул маблағларини ҳисобдан чиқариш тартиби тўғрисидаги йўриқномада (рўйхат рақами 2342, 2012 йил 15 март) белгиланган тартибда ундириб олинади."

9. 20-банднинг биринчи хатбошидаги "муддати ўтган ссудалар ҳисоб рақамига" деган сўзлар "муддати ўтган кредитлар ҳисобварақига" деган сўзлар билан алмаштирилсин.

10. 22-банд ўз кучини йўқотган деб топилсин.

11. 23-банд қуйидаги мазмундаги хатбоши билан тўлдирилсин:

"Банк туман (шаҳар) ҳокимлигининг кафолати билан ширкатларга ажратилган кредитлар бўйича юзага келган қарздорликни Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2019 йил 13 майдаги 396-сон қарори билан тасдиқланган Хусусий уй-жой мулкдорлари ширкатлари томонидан жалб этиладиган банк кредитлари бўйича туманлар (шаҳарлар) ҳокимликлари томонидан кафолатлар берилиши ва муддати ўтказиб юборилган қарздорликни қоплаш тартиби тўғрисидаги низомга асосан туман (шаҳар) ҳокимлигидан ундириш ҳуқуқига эга."

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ МАРКАЗИЙ БАНКИ БОШҚАРУВИНИНГ ҚАРОРИ

"ЎЗКАРТ" БАНКЛАРАРО ЧАКАНА ТЎЛОВ ТИЗИМИ ФАОЛИЯТИ ТЎҒРИСИДАГИ НИЗОМНИ ТАСДИҚЛАШ ҲАҚИДА"ГИ ҚАРОР, ШУНИНГДЕК УНГА ЎЗГАРТИРИШ ВА ҚЎШИМЧАЛАРНИ ЎЗ КУЧИНИ ЙЎҚОТГАН ДЕБ ТОПИШ ТЎҒРИСИДА

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлиги томонидан 2020 йил 5 февралда 2369-3-сонли рақам билан рўйхатдан ўтказилди

Ўзбекистон Республикасининг "Ўзбекистон Республикасининг Марказий банки тўғрисида"ги ҳамда "Тўловлар ва тўлов тизимлари тўғрисида"ги қонунларига мувофиқ Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқаруви қарор қилади:

1. Айрим идоравий норматив-ҳуқуқий ҳужжатлар иловага мувофиқ ўз кучини йўқотган деб топилсин.

2. Мазкур қарор Ўзбекистон банклари ассоциацияси билан келишилган.

3. Ушбу қарор расмий эълон қилинган кундан эътиборан кучга киради.

Марказий банк раиси
Тошкент ш.,
2020 йил 25 январь,
2/6-сон

Келишилган

Ўзбекистон банклари ассоциацияси
бош директори
2020 йил 24 январь

М. НУРМУРАТОВ

Б. ҲАМИДОВ

Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқарувининг 2020 йил 25 январдаги 2/6-сон қарорига
ИЛОВА

ЎЗ КУЧИНИ ЙЎҚОТГАН ДЕБ ТОПИЛАЁТГАН ИДОРАВИЙ НОРМАТИВ-ҲУҚУҚИЙ ҲУЖЖАТЛАР РЎЙХАТИ

1. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқарувининг 2012 йил 21 апрелдаги 12/2-сон "Ўзкарт" банклараро чакана тўлов тизими фаолияти тўғрисидаги низомни тасдиқлаш ҳақида"ги қарори (рўйхат рақами 2369, 2012 йил 30 май) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2012 й., 22-сон, 255-модда).

2. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки бошқарувининг 2013 йил 24 августдаги 16/6-сон "Ўзкарт" банклараро чакана тўлов тизими фаолияти тўғрисидаги

қарори (рўйхат рақами 2369-1, 2013 йил 2 сентябрь) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2013 й., 36-сон, 481-модда).

3. Ўзбекистон Республикаси Марказий банки Бошқарувининг 2017 йил 24 июндаги 14/8-сонли "Ўзкарт" банклараро чакана тўлов тизими фаолияти тўғрисидаги низомга ўзгартириш ва қўшимчалар киритиш ҳақида"ги қарори (рўйхат рақами 2369-2, 2017 йил 11 июль) (Ўзбекистон Республикаси қонун ҳужжатлари тўплами, 2017 й., 28-сон, 668-модда).

ИЛМДАН САОДАТ ТОПГАНЛАР

Мамлакатимиз қадим-қадимдан фозиллару алломалар бешигини тебратган юрт эканини биламиз. Шунинг учун дунё эътироф этадиган олимларимиз кўп. Ўзбекистон Республикаси Банк-молия академиясида ҳам ана шундай инсонлар ёшларимизга сабоқ бериб келишмоқда.

Мазкур ўқув даргоҳда фаолият юритувчи ҳар бир устоз ушбу шарафли номга муносиб бўлишга интилади. Жумладан, Банк-молия академиясининг "Бухгалтерия ҳисоби, таҳлил ва аудит" кафедраси профессор-ўқитувчилари – иқтисод фанлари доктори, профессор Абдуғапур Ибрагимов ҳамда иқтисод фанлари доктори, доцент Комил Хотамовлар бугун нафақат ватандошларимиз, балки, дунё олимлари томонидан эътироф этилмоқда. Шу сабабдан уларнинг номларини бугун халқаро журнал "International Journals of Multidisciplinary Research Academy" (IJMRA) таҳрир ҳайъати аъзолари орасида турибди.

Абдуғапур Ибрагимов Ўзбекистон Республикаси Банк-молия академияси ташкил этилгандан буён, яъни 1996 йилдан бери академия тингловчиларига сабоқ бериб келмоқда. Ҳозирда "Бухгалтерия ҳисоби, таҳлил ва аудит" кафедрасида профессор вазифасида фаолият юритмоқда. Ушбу кафедрада магистрантларга "Молиявий ҳисоботнинг халқаро стандартлари", "Аудитнинг халқаро стандартлари", "Тижорат банкларида ички ва ташқи аудит", "Ички назорат ва аудит" фанларидан дарс беради. Шуни алоҳида айтиш лозимки, Абдуғапур Ибрагимов академиядаги магистрантларга илмий ва амалий жиҳатдан билим бериш мақсадида фаолияти давомда юзлаб шогирдлар тайёрлади.

Устоз яратган 200 дан зиёд илмий мақолалар, қатор илмий монографиялар, илмий-оммабол китоб ва рисолалари мамлакатимизда

иқтисодиёт соҳасида дастуруламал бўлиб келмоқда. Олим томонидан қатор ўқув қўлланмалар, ўндан ортиқ дарслик, ўқув ва ўқув услубий қўлланмалар нашр этилган, шу жумладан, 2 та дарслик учун патент олинган.

Олим аудитни халқаро стандартлари асосида амалга оширишдаги муаммолар ва уларни ечимига бағишланган чуқур илмий тадқиқотлар олиб борди. Бу тадқиқотлар ҳам назарий, ҳам амалий аҳамиятга эга бўлиб, мамлакатимизда бухгалтерия ҳисоби ва аудитнинг назарий ва амалий ривожланишига катта ҳисса қўшди.

Устоз фаол илмий тадқиқотларидан ташқари бир қатор қонун лойиҳаларининг (Бухгалтерия ҳисоби тўғрисидаги, аудиторлик фаолияти тўғрисидаги) муҳокамасида фаол қатнашиб ўз таклиф ва тавсияларини берди.

Яна шундай олимларимиздан бири Комил Хотамов ҳам 2014 йилдан буён академия тингловчиларига сабоқ бериб келмоқда. Педагогик маҳорати, тажрибаси, хушмуомаласи сабаб қисқа давр ичида тингловчиларнинг ҳурматига сазовор бўла олди. Академиядаги фаолияти катта илмий ҳодим-изланувчиликдан бошланган бўлса, ҳозирда "Бухгалтерия ҳисоби, таҳлил ва аудит" кафедраси мудир лавозимида фаолият юритмоқда. Ушбу кафедрада тингловчиларга "Тижорат банклари бошқарувида иқтисодий таҳлил", "Илмий тадқиқот методологияси" каби фанлардан сабоқ беради. Тингловчиларга илмий ва амалий жиҳатдан билим бериш мақсадида фаолияти давомда кўплаб шогирдлар тайёрлади.

Устоз яратган 100 дан зиёд илмий мақолалар, монографиялар, илмий рисолалари мамлакатимизда иқтисодиёт соҳасида дастуруламал бўлиб келмоқда. Комил Хотамов томонидан 20 дан ортиқ мақола чет элдаги журнал ва конференция материалларидан чоп этилган. Олим томонидан қатор, дарслик, ўқув ва ўқув услубий қўлланмалар нашр этилган.

Олим Банк-молия академиясида "Билвосита солиқлар ҳисоби, таҳлили ва аудитини такомиллаштириш" мавзусида докторлик диссертациясини ёқлаб, 33 ёшида фан доктори илмий даражасини олган. Шунингдек, бугунги кунда жуда долзарб бўлган мавзу – солиқлар ҳисоби ва ҳисоботи, солиқлар аудити ҳамда тижорат банклари бошқарувида иқтисодий таҳлилдан фойдаланиш, жумладан, тижорат банклари томонидан ҳўжалик юритувчи субъектлар молиявий ҳолатини ўрганиш ва ҳулоса бериш бўйича кўрсаткичларни таҳлил қилиш бўйича муаммолар ва уларни ечимига бағишланган чуқур илмий тадқиқотлар олиб бормоқда. Бу тадқиқотлар ҳам назарий, ҳам амалий аҳамиятга эга бўлиб, мамлакатимизда ҳам назарий ва таҳлилнинг назарий ва амалий ривожланишига катта ҳисса қўшди деб эътироф этишимиз мумкин.

Устоз айна кунларда ҳам тингловчилар ва малака оширувчиларга ўз билим ва тажрибаларидан сабоқ бериб келмоқда. Устоз Ўзбекистоннинг иқтисодий билимлари ривожига улкан ҳисса қўшган ҳолда, бўлғуси раҳбар кадрларнинг илмий салоҳияти ўсиб, юрт истиқболни йўлида фидоий раҳбар кадрлар бўлиб етишларида ўзининг беминнат хизматларини аямаяптилар.

У кишининг интилувчанлиги сабаб бир вақтнинг ўзида иккита халқаро журнал – International Editorial Board of IJMIE ва International Editorial Board of IJRSS таҳрир ҳайъати аъзоси ҳисобланади.

Ҳулоса қилиб айтганда, фидоий олимларимиз ўзларининг академия, илмий, жамоатчилиги ҳамда педагогик фаолиятини янада юксалтириш, ёшларга илм-маърифат етказишда бундан самаралироқ фаолият юритишни ўз олдларига мақсад қилиб қўйган.

Гўзал ҚОДИРОВА,
Банк-молия академияси
Матбуот котиби.

МАЪНАВИЯТ ШОДАСИДАН БИР МУНЧОҚ

Бугунги кунда халқимизнинг азалий турмуш тарзи, анъаналари, урф-одатлари, кўникмалари, беқиёс бадиий бойликларини асрашга алоҳида эътибор қаратилаётир. Миллий қадриятларимиз, халқ оғзаки ижоди намуналарини тиклаш, эзгулик, меҳр-муҳаббат билан йўғрилган халқ дostonлару эртактларини, мақолу қўшиқларни чоп этиш ишлари кўлами ҳам кенгаймоқда.

Бунинг исботи ўлароқ, ЎзФА Ўзбек тили, адабиёти ва фольклори институтида халқ оғзаки бадиий ижодиётининг энг нодир дурдоналаридан иборат "Ўзбек халқ ижоди ёдгорликлари" 100 жилдлигини нашрга тайёрланаётганини айтиш мумкин.

Яқинда Ғафур Ғулум нашриётида чоп этилган, 100 жилдликка киритилган машҳур дostonлардан бири "Ёзи ва Зебо" бўлиб, унда камтарин ва меҳнатсевар Ёзининг гўзал Зебога бўлган муҳаббати ва уларнинг бир-бирига етишиши йўлидаги қизиқарли саргузаштлари тасвирланган.

15-жилдга "Ёзи ва Зебо" дostonининг ҳозирга қадар ёзиб олинган тўла намуналари орасидан бадиий жиҳатдан энг мукамаллари киритилган. Хусусан, китобга избосканлик Ёрмат бобо, шахрсабзлик Ўроқ Расулов, нуроталик Раҳматилла Юсуф ўғли, чорчилик Раззоқ бахши Қозоқбой ўғли, Олимбой Сойиббоев, гиждувонлик Амин шоир Малик ўғли ва деҳқонбодлик Қодир Раҳим ўғли билан Абдуқаҳҳор Раҳимов вариантлари киритилган.

Дostonни ўқир экансиз, унда ўзбек халқининг гўзалликка ошуфта ижодкор эканлигига яна бир бор амин бўласиз. Забардаст фольклоршунос олим Маматкул Жўраевнинг китобга ёзган сўзбошисига асосланиб айтадиган бўлсак, "Ёзи ва Зебо"нинг халқ орасида кенг тарқалишига сабаб унинг таркибидаги қўшиқлар асосан деҳқонларнинг муайян дала ишларини бажаришлари чоғида айтилган ва уни ижро этувчилар "ёзигўй", "ёзикаш", "ёзичи" деб аталган. Одатда деҳқонлар галла ўрминини ҳашар йўли билан ўтказишган ва бу ишга чечан "ёзигўй"ларни ҳам таклиф этганлар. Улар ўроқчиларга яқинроқ ўтириб олиб, "Ёзи билан Зебо" дostonидан қўшиқларни галма-гал ижро этишган. Ёзичиларнинг ижро усули ҳам дostonчи бахшилардан бироз фарқ қилган, яъни дoston дўмбира ёки бошқа бирор мусиқа асбо-

би жўрлигида эмас, балки ширадор баянд овозда куйланган.

Дostonнинг Ёрмат бобо ижро этган "Зевак" вариантда тасвирланишича, Ёзи тилла кокил билан туғилди. Онаси буни одамлар билиб қолиб, боламга зарар етказмасин деб бир кўзининг қорнини Ёзининг бошига ёпиб қўяди. Мулла Ортиқнинг қизи Зебо эса етти парда билан туғилади. Онаси буни одамлар билиб қолиб, боламга зарар етказмасин деб бир кўзининг қорнини Ёзининг бошига ёпиб қўяди. Мулла Ортиқнинг қизи Зебо эса етти парда билан туғилади. Табиатан хоксор ва камсуқум бўлган Ёзи доимо бошига жумур кийиб юрганидан эл орасида "кал Ёзи" номини олади. Зебо отасининг буғдойзоридида машоқ териб юрган бошоқчиларни қувиб юрганида кўрқиб қочган Ёзи бир кесакка қўқилиб йиқилади. Ана шунда унинг бошидаги қўзи қорни – жумур бир ёққа сурилиб кетиб, тилла кокилларни кўриниб қолади. Бунга кўзи тушган Зебо Ёзининг гўзаллигига дош беролмай ҳушидан кетади. Зебо ўзига тўқ оиланинг фарзанди бўлишига қарамай, камбағал чўпон Ёзига кўнгил қўяди.

Ёзининг камбағаллиги, каллигини рўқач қилган мулла Ортиқ қизини унга беришдан бош тортади. Ёзидан қутулиш учун унга қийин топириқлар беради, ammo ўзининг гайритабиий хомийлари кўмағида Ёзи бу вазифаларни муваффақиятли уудалайди.

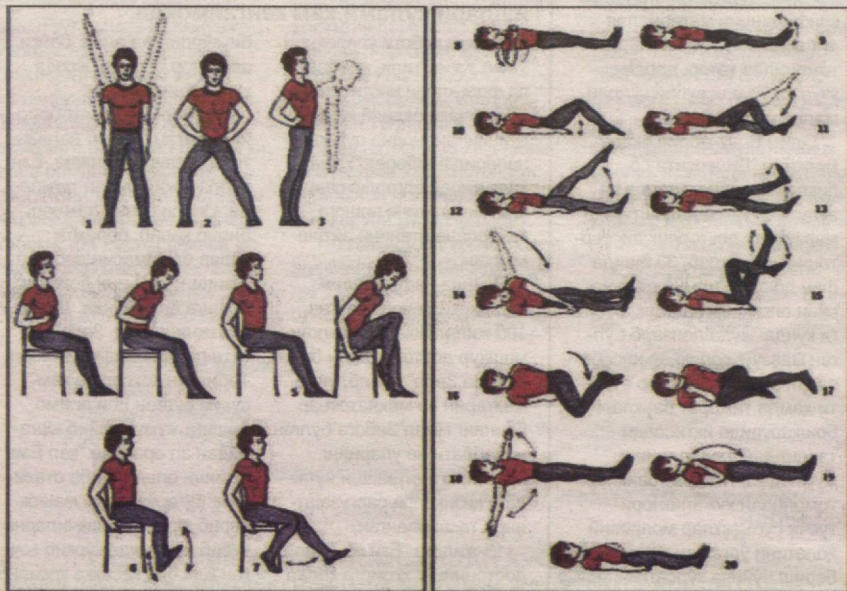
Дostonда Зебо образи садоқат, меҳр-муҳаббат тимсоли сифатида талқин қилинади. Камбағаллиги туфайли кўп азоб-уқубатлар чеккан Ёзи образи эса ўз бахтини ҳалол меҳнатдан топишни ният қилган ориятли инсон тимсолида гавдаланади. Бундай хусусиятларини инобатга олган мутахассислар асарни ишқий-романтик дostonлар сирасига киритадилар.

Дoston фақатгина ишқ-муҳаббатни куйловчи асар эмас, балки халқимизнинг ўзига хос турмуш тарзи, урф-одатлари, деҳқончилик анъаналари ҳам ўз ифодасини топган. Уни ўқиган киши халқимиз ўтмишига бир саёҳат қилгандек бўлади.

Жамила АСҚАРОВА

КОМПЬЮТЕР ҚАРШИСИДА ЎТИРИБ ТОЛИҚДИНГИЗМИ?!

Инсон микро олам ҳисобланади. Файласуфларнинг айтишича, макро оламдаги барча нарсалар микро оламда ҳам акс этади. Яъни, табиатдаги бор нарсалар инсонда ҳам бор деганидир. Жумладан, хасталикка қарши тиббий хусусиятлар ҳам инсон танасида мавжуд. Фақат уни ўз вақтида йўналтира билиш қобилияти зарур. Хаста бўлмаслик воситасини энг аввало, киши ўзидан қидириши керак.

Масалан, кам ҳаракатли, компьютер олдида узоқ ўтириб ишлайдиган, жумладан, банк ходимлари, ҳайдовчи, оператор, кассир ва бошқа шу сингари соҳа кишилари остеохондроз ва вавосир хасталигига тез-тез чалинадилар. Бундай кишиларни бўйин ва бел атрофидаги оғриқлар безовта қилиши билан бирга, улар кўпинча тез толиқиб қолишларидан ҳамда бош оғриғидан ҳам шикоят қилишади.

Қуйида Ўзбекистон Фанлар Академияси "Физика – Қўёш" ИИЧБ материалшунослик институти лаборатория мудири, техника фанлари доктори, профессор Р.Х.Раҳимов тавсия этган машқлар ана шу оғриқлар ва хасталиқдан халос бўлишга кўмаклашади. Энг асосийси, ушбу машқларни иш жараёнида ҳам бемалол бажариши мумкин.

Модда алмашинуви ва тана аъзолари ишини меъёрга келтирувчи машқлар

1-машқ. Умуртқа фаолиятини яхшилаш. Дастлабки ҳолат: гавдангизни тик тутиб, оёқларни елка кенглигида очинг, қорнингизни ичга тортиб, чуқур нафас олинг. Чап қўлни юқорига тикка кўтарганча 6-8 марта чўзилш керак. Ҳар чўзилганда аввалгига нисбатан қўлни янада баландроқ кўтаришга ҳаракат қилинг. Худди мана шу ҳаракатни ўнг қўлингизни юқорига кўтарганча, 6-8 марта бажаринг. Ҳар бир ҳаракат бажарилгач, товонлар ерга бир неча бор уриб қўйилади.

2-машқ. Куракларни бир-бирига теккизишга уриниш. Дастлабки ҳолат: гавдангизни тик тутганча, қўлларни пастга эркин ҳолда туширинг. Куракларингизни бир-бирига имкон қадар

яқинлаштиринг. Ҳар гал аввалгига нисбатан кўпроқ яқинлаштиришга уриниш керак. Мазкур ҳаракатни 6-8 марта такрорлагач, елкаларингизни худди шу тарзда олд томонга имкон қадар 6-8 марта яқинлаштиришга ҳаракат қилинг, ҳар гал аввалгига нисбатан яқинроқ келтиришга урининг. Яна товонларингизни ерга уринг. Ушбу машқ бажарилганда ҳам қорнингизни ичга тортиб туринг.

3-машқ. Қўлни зарб билан айлантириш. Дастлабки ҳолат: гавдангизни тик тутган қўйи, оёқларингиз елка кенглигида турсин. Аввал чап қўлингизни юқорига кўтариб, ўнг томонга 6-8 марта айланма ҳаракатлар бажаринг, ҳаракатлар зарби билан тезлиги борган сари ошиб бориши зарур. Кейин худди шу ҳаракатни ўнг томонга бажаринг. Айнан мана

шу ҳаракатлар ўнг қўлингиз билан ҳам аввал чап, кейин ўнг тарафга такрорланг. Ҳар бир ҳаракат оралиғида товонларни ерга депсиб уриб туринг.

4-машқ. Қўлни орқа кураклар орасига чўзиш. Дастлабки ҳолат: гавдангизни тик тутган қўйи, оёқларингиз елка кенглигида, қўлларни юқорига кўтариб, чап қўлингиз билан ўнг қўл тирсагини ушлайсиз. Ўнг кафтингизни орқага имкон борица чўзганча, умуртқа йўналишида пастга суришга 6-8 марта уринасиз. Ҳар сафар имкон қадар узоқроққа чўзишга урининг. Қўлларни пастга тушириб, бироз тин олинг ва товонларингиз билан депсининг. Кейин худди мана шу ҳаракатни чап қўлингиз кафти билан 6-8 марта бажаринг.

5-машқ. Елка атрофидаги томиларни очувчи ҳаракат. Дастлабки ҳолат: гавда тик тутилган қўйи, оёқлар елка кенглигида. Ҳар иккала қўлни орқа томонга ўтказиб,

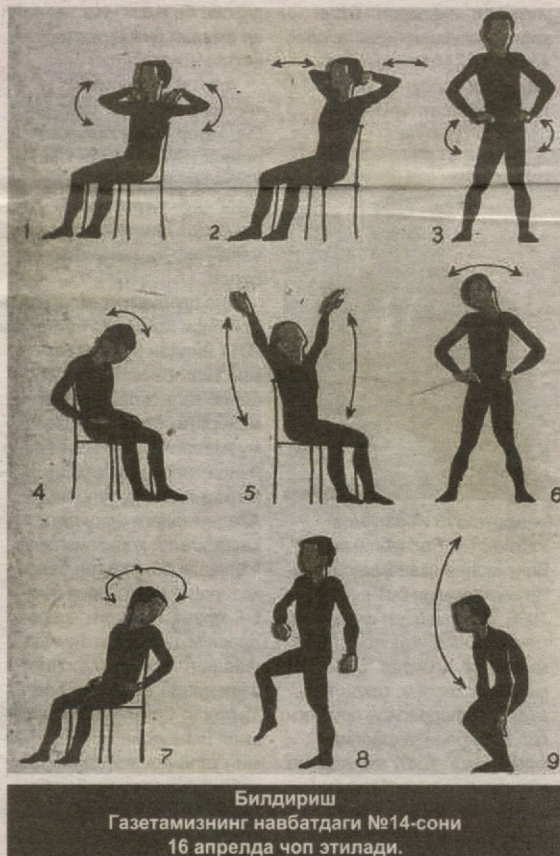
чап қўл билан ўнг тирсагини ушланг, ўнг кафтингизни кураклар орасига қўйганча, бўйин тарафга кўтаришга ҳаракат қилинг, олдинга эгилиш мумкин. Бироз тин олгач, худди шу ҳаракатни иккинчи қўлингиз кафтини кураклар орасига теккизганча, имкон қадар юқорига кўтаринг ва уни ҳам 6-8 марта бажаринг.

6-машқ. Енгил югуриш. Бир дақиқа давомида енгил югуриб, машғулотни яқунланг.

Ҳаракатлар орасида товонларни ерга урганда, қон томилар очилиб, бўшашади, қон айланиш яхшиланади. Қорин ичга тортилганда, умуртқа поғонаси чўзилиб, текисланади.

Мазкур машқларни ҳар куни камида уч маҳалдан бажариб туринг. Компьютер қаршисида 45 дақиқа ишлагандан кейин мазкур машқларни бажаришни тавсия этилади.

Асал ЗИЯДУЛЛАЕВА

Билдириш
Газетамизнинг навбатдаги №14-сон
16 апрелда чоп этилади.

БАНК АХБОРОТНОМАСИ

АХБОРОТ -ТАҲЛИЛИЙ ГАЗЕТА

АХБОРОТ ҲАМКОРЛАРИМИЗ

Ўзбекистон Республикаси
Марказий банки

Ўзбекистон Республикаси
Банк-молия академияси

БОШ МУҲАРРИР
Бобур МУҲАММАДИЕВ

НАШР УЧУН МАСЪУЛ
Шукур ЖАББОР

ОБУНА ВА РЕКЛАМА
БЎЛИМИ РАҲБАРИ
Ўқтам АБДУЛЛАЕВ
Тел: +998 90 0264090
71 234 43 18

Факс: 71 234 43 18
Нашр индекси-102.

МУАССИСА:
"Moliya yangiliklari agentligi" МЧЖ

Ахборот кўмаги
ЎЗА, "Norma Hamkor" МЧЖ
www.finance.uz

Тахририят манзили:
100060. Тошкент ш., Юнусобод т.
Осиё кўчаси 1а
e-mail: bankaxborotnomasi@mail.ru,
Чоп этишга тайёрловчи:
"Moliya yangiliklari agentligi" МЧЖ
Газета тахририятнинг техник
усқуналариди саҳифаланди.

Тахририятнинг фақат ёзма розилиги билан "Банк ахборотномаси" да зълон қилинган материалларни кўчириб босишга ижозат берилди. Қўлэмалар тақриз қилинмайди ва қайтарилмайди. Газета Ўзбекистон Матбуот ва ахборот агентлиги томонидан 2012 йил 10 январда 0065-тартиб рақами билан рўйхатга олинган. Газета ҳафтада бир марта – пайшанба куни чиқади. Буюртма № 9 0389 А-1635 Нархи шартнома асосида. Газета АЗ ҳажмда, 4 шартли босма табоқда чоп этилди. Босишга рухсат этилди: 24.03.2020 й., 1 2 3 4 5 6